

Lietuvos istorijos institutas
Archeologijos skyrius

Linas Kvizikevičius

2002 m archeologiniai tyrimai Seredžiaus senamiestyje

Vilnius 2002

Kultūros paveldo centro Fondų poskyris	
Fondo Nr.	39
Aprašo Nr.	1
Apsk. vien. Nr.	1135

Turinys

Įvadas	3
Seredžiaus archeologijos paminklų komplekso ankstesnių kasinėjimų vietų lokalizacija ir fiksuotų kultūrinių sluoksnių storio aprašymas	4
Tyrimų eiga	8
Perkasa Nr. 1	9
Perkasa Nr. 2	12
Kapas Nr. 1	13
Kapas Nr. 2	13
Kapas Nr. 3	13
Perkasa Nr.3	14
Perkasa Nr.4	15
Perkasa Nr.5	16
Perkasa Nr.6	17
Paviršiaus žvalgymai metalo detektoriumi	18
Išvados	20
Radinių sąrašas	22
Brėžinių sąrašas	30
Brėžiniai	31
Fotonuotrukų sąrašas	46
Fotonuotraukos	48
Leidimas tyrimams	63
Tyrimų programa	64
Radinių perdavimo- priėmimo aktai	65
Antropologinės analizės duomenys	68

Ivadas

2002 metų liepos- lapkričio mėnesiais Lietuvos istorijos instituto archeologijos skyriaus ekspedicija (vadovas L. Kvizikevičius) vykdė archeologijos tyrimus Jurbarko raj. Seredžiaus senamiestyje. Minėti darbai buvo vykdomi pagal bendrą Viešosios įstaigos "Kultūros išsaugojimo pajėgos" Lietuvos istorijos instituto, P. Gudyno restauravimo centro ir žemės ūkio specialistų parengtą projektą. Pagal jį buvo numatyta atlikti kompleksinius tyrimus ir nustatyti augmenijos atnaujinimo darbų reglamentą. Tačiau gavus 4 kartus mažesnę finansavimą, dalis numatytų darbų neįvykdyti.

Archeologijos tyrimams Kultūros vertybių apsaugos departamentas tyrėjui L. Kvizikevičiui 2002 07 10 d. išdavė leidimą Nr. 124 atlikti archeologijos tyrinėjimus (žiūrėti priedus). Žemės kasimo darbuose talkininkavo vietiniai gyventojai. Liepos mėnesį ekspedicijos laboranto pareigas vykdė ir praktiką atliko VU Istorijos fakulteto III kurso studentė Lina Čibinskaitė. Foto ir grafinę fiksaciją vykdė tyrimų vadovas. Tyrimų metu buvo naudojamas metalo detektorius R-1. Juo dirbo ataskaitos autorius. Ekspedicijos metu iširtos 6 perkastos bendro 175 m² ploto. Vykdamas kasinėjimus Dubysos pilies vietoje ekspediciją aplankė VDU Istorijos katedros docentas dr. Vytenis Almonaitis, kuris suteikė vertingų duomenų apie pilį.

Tyrimų metu surasti radiniai perduoti į Lietuvos nacionalinį muziejų. Ataskaita parengta 4 egzemplioriais iš kurių dvi perduotos Kultūros vertybių apsaugos departamentui ir šios įstaigos Tauragės padaliniui, kitos saugomos – Lietuvos istorijos instituto Rankraštyne ir Lietuvos nacionaliniame muziejuje.

Seredžiaus archeologijos paminklų komplekso ankstesnių kasinėjimų vietų lokalizacija ir fiksuotų kultūrinių sluoksnių storio aprašymas

Šioje ataskaitos dalyje pateiksime duomenis apie ankstesniais metais vykdytų kasinėjimų duomenis. Kasinėtų vietų lokalizacija nustatyta iš tyrimų ataskaitų ir natūros. Visi duomenys parengti tam, kad būtų galima išskirti neintensyviai kultūrinio sluoksnio zonas ir rengiant augmenijos atnaujinimo projektą ir sąlygas, būtų galima tiksliau nustatyti žemės paviršiaus įdirbimo gylį ir reglamentuoti technikos panaudojimą.

1985 metais LII archeologas V. Urbanavičius senamiesčio teritorijoje esančio kapinyno vietoje ištyrė 3 perkasas bendro 60 m² ploto (Urbanavičius V. 1985š. Seredžiaus (Jurbarko raj.) gyvenvietės ir kapinyno 1985 m. tyrinėjimų ataskaita/ LII Rankraštynas, F. 1, Nr. 1217). Fiksuotas iki 200 cm storio XVII-XIX a. sluoksnis, aptikti 6 degintiniai, 2 griautiniai kapai, datuojami VII a., XIII-XIV a. bei pavienių IV-V a. kapų inventorius radinių. Kultūriniame sluoksnyje rasta XVI-XVIII a. buitinės ir statybinės keramikos.

Kasinėjimų lokalizacija. Ataskaitoje nenurodoma- nustatyta iš natūros. Tyrimų vieta yra 130 m į R nuo keliuko vedančio link Nemuno bei 140-160 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Kapai ir pavieniai radiniai aptinkami nuo 10 iki 200 cm gylio.

1986 metais LII archeologas V. Urbanavičius senamiesčio teritorijoje esančio kapinyno vietoje ištyrė 9 perkasas bendro 180 m² ploto (Urbanavičius V. 1986š. Seredžiaus (Jurbarko raj.) kapinyno 1986 m. tyrinėjimų ataskaita/ LII Rankraštynas, F. 1, Nr. 1299). Tyrimų metu fiksuotas iki 120 cm storio XVII- XIX a. kultūrinis sluoksnis, rasta buitinės ir statybinės keramikos, monetų. Aptikti 8 žmonių degintiniai kapai ir 1 žirgo kapas.

Kasinėjimų lokalizacija. Ataskaitoje nenurodoma- nustatyta iš natūros. Tyrimų vieta yra 130 m į R nuo keliuko vedančio link Nemuno bei 140-160 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Kapai ir pavieniai radiniai aptinkami nuo 10 iki 120 cm gylyje.

1987 metais LII archeologas V. Urbanavičius senamiesčio teritorijoje esančio kapinyno vietoje ištyrė 16 perkasų bendro 390 m² ploto (Urbanavičius V. 1987š. Seredžiaus (Jurbarko raj.) kapinyno 1987 m. tyrinėjimų ataskaita/ LII Rankraštynas, F. 1, Nr. 1330). Tyrimų metu fiksuotos dvi iki 55 cm gylio ūkinės duobės, aptiktas krosnies padas, rasta buitinės ir statybinės keramikos. Taip pat aptikti 8 VI-VII a. degintiniai žmonių kapai, bei 12 XIII-XIV a. nedegintų žirgų kapų.

Kasinėjimų lokalizacija. Ataskaitoje nenurodoma- nustatyta iš natūros. Tyrimų vieta yra 130 m į R nuo keliuko vedančio link Nemuno bei 140-160 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Kapai ir pavieniai radiniai aptinkami nuo 10 iki 120 cm gylyje.

1989 metais LII archeologė S. Urbanavičienė senamiesčio teritorijoje esančio kapinyno vietoje ištyrė 3 perkakas bendro 97 m² ploto (Urbanavičienė S. 1989š. Seredžiaus (Jurbarko raj.) kapinyno 1989 m. tyrinėjimų ataskaita/ LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 1812). Tyrimų metu aptikta XVII a. ūkinė duobė su keramikos radiniais, XIII-XIV a. laikotarpio 13 griautinių žirgų palaidojimų, vienas degintinis žirgo kapas. Rasta žirgų papuošalų.

Kasinėjimų lokalizacija. Ataskaitoje nenurodoma- nustatyta iš natūros. Tyrimų vieta yra 130 m į R nuo keliuko vedančio link Nemuno bei 140-160 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Kapai ir pavieniai radiniai aptinkami nuo 10 iki 130 cm gylyje.

1994 metais Pilių tyrimų centro „Lietuvos pilys“ archeologas G. Aleliūnas įvairiose senamiesčio vietose ištyrė 40 šurfų-bendro 43 m² ploto bei lobio radimvietėje ištyrė 1 -105 m² dydžio perkasa (Aleliūnas G. 1994š. Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų Seredžiuje (Jurbarko raj.) 1994 m. ataskaita/ LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2271). Viršutinėje miestelio dalyje iširta 16 šurfų-čia fiksuoti tik XIX-XX a. sluoksniai. Apatinėje miestelio dalyje fiksuoti nuo 30 iki 120 cm storio XVI-XVIII a. sluoksniai. Rasta buitinės ir statybinės keramikos, metalo dirbinių, monetų.

Kasinėjimų lokalizacija. (Čia pateikti duomenys apie tyrimus tik saugomoje teritorijoje- tarp kelio Jurbarkas-Kaunas. Apie visus tyrimus plačiau žr. ataskaitą). Šurfas Nr. 29 išplanuotas 130⁰ į PR nuo lauko keliuko vedančio Nemuno link ir kelio Jurbarkas-Kaunas sankryžos. Šurfas Nr. 30 išplanuotas 60 m 225⁰ į PV nuo kelio Jurbarkas-Kaunas ir Pieštės upelio susikirtimo taško, 35 m į P nuo kelio sankasos bei 45 m į V nuo upelio kranto. Fiksuotas iki 60 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 31 išplanuotas 50 m į P nuo šurfo Nr. 30 bei 50 m- 230⁰ į PV nuo šiaurinio tiltelio per Pieštę. Fiksuotas iki 55 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 32 išplanuotas 100 m į P nuo šurfo Nr. 31, 25 m- 230⁰ į PV nuo pietinio tiltelio per Pieštę. Fiksuotas iki 50 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 33 išplanuotas 70 m į V nuo šurfo Nr. 32. Fiksuotas iki 35 cm sluoksnis.

1995 metais Pilių tyrimų centro „Lietuvos pilys“ archeologas G. Aleliūnas senamiestyje- lobio radimvietėje ištyrė vieną 90 m² plotą, metalo detektoriumi žvalgė šalia lobio radimvietės (Aleliūnas G. 1995š. Seredžiaus (Jurbarko raj.) lobio radimvietės archeologinių tyrimų 1995 metais ataskaita/ LII Rankraštynas. F. 1. Nr. 2556). Tyrimų metu fiksuotas iki 50 cm storio XVI-XVII a. suardytas sluoksnis, aptiktos dvi ūkinės duobės, rasta XVI-XVIII a. keramikos, geležinių ir žalvarinių dirbinių, lobiui priklausančių ir pavienių monetų.

Kasinėjimų lokalizacija. Perkasa Nr. 1 išplanuota šalia 1994 m perkastos, 87 m į R nuo kelio Jurbarkas-Kaunas ir Pieštės upelio susikirtimo taško bei 45 m į P stačiu kampu nuo minėto kelio. Fiksuotas iki 90 cm storio sluoksnis.

1997 metais LNM numizmatikos skyriaus darbuotojas V. Smilgevičius senamiestyje- šalia lobio radimvietės ištyrė 1 perkasą bei 12-1 m² dydžio šurfus. Ištirtas bendras 24 m² plotas (Smilgevičius V. 1997š. Seredžiaus (Jurbarko raj.) lobio radimvietės archeologinių tyrimų 1997 metais ataskaita/ LII Rankraštynas. F. I. Nr. 3042). Tyrimų metu fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis, rasta XVII-XVIII a. buitinės keramikos, švininio antspaudo dalis.

Kasinėjimų lokalizacija. Perkasa Nr. 1 išplanuota greta 1994-1995 metais tirtų plotų. Fiksuotas iki 90 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 1 išplanuotas 26 m į R nuo Pieštėvės upelio bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 2 išplanuotas 10 m į R nuo Š. Nr. 1 bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 3 išplanuotas 30 m į R nuo Š. Nr. 2 bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 70 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 4 išplanuotas 10 m į R nuo Š. Nr. 3 bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 5 išplanuotas 5 m į R nuo Š. Nr. 3 bei 62,5 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 90 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 6 išplanuotas 20 m į R nuo Š. Nr. 4 bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 7 išplanuotas 10 m į R nuo Š. Nr. 6 bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 8 išplanuotas 10 m į R nuo Š. Nr. 7 bei 75 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 9 išplanuotas 10 m į Š nuo Š. Nr. 6 bei 60 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 10 išplanuotas 10 m į R nuo Š. Nr. 9 bei 50 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 80 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 11 išplanuotas 10 m į P nuo Š. Nr. 8 bei 80 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 90 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 12 išplanuotas 10 m į R nuo Š. Nr. 11 bei 80 m į P nuo kelio Jurbarkas-Kaunas. Fiksuotas iki 90 cm storio sluoksnis.

2000 metais LII archeologas L. Kvizikevičius vakarinėje senamiesčio dalyje ištyrė 1 šurfą ir 1 perkasą bendro 11 m² ploto (Kvizikevičius L. 2000š. Žvalgomieji archeologijos tyrimai Žemutinės Panemunės regiono miesteliuose (Jurbarkas, Seredžius, Veliuona, Zapyškis) 2000 m. ataskaita /LII rankraštynas. F. I. Nr. 3599). Tyrimų metu perkasoje Nr. 1 fiksuoti iki 100 cm storio XVII-XIX a. kultūriniai sluoksniai, aptikta pastato vieta, rasta buitinės ir statybinės keramikos, šurfe kultūrinio sluoksnio nerasta.

Kasinėjimų lokalizacija. Perkasa Nr. 1 išplanuota 88 m į P nuo Jurbarkas –Kaunas kelio sankasos bei 21,5 m į V nuo keliuko vedančio link Nemuno. Fiksuotas iki 100 cm storio sluoksnis. Šurfas Nr. 1 išplanuotas 18 m 259⁰ nuo keliuko vedančio link Nemuno bei 85 m į Š nuo atšakos vedančios palei Nemuną į vakarus. Šurfe archeologinio sluoksnio nerasta.

2001 metais KPC archeologas B. Dakanis šiaurės rytinėje miestelio dalyje ištyrė 4 perkasas bendro 40 m² ploto (Dakanis B. 2001š Seredžiaus archeologinių vietų komplekso teritorijos (Jurbarko r.) žvalgomųjų archeologijos tyrimų 2001 m. ataskaita/LII Rankraštynas. F. I Nr. 3824). Tyrimų metu fiksuoti iki 130 cm storio sąnašiniai-suplautiniai smėlio sluoksniai. Rasti keli pavieniai archeologiniai radiniai.

Kasinėjimų lokalizacija. Perkasa Nr. 1. išplanuota 180 m į V-PV nuo tilto per Dubysą, 100 m į ŠV nuo Dubysos vagos, 80 m į P nuo Jurbarkas- Kaunas kelio sankasos. Perkasa Nr. 2 išplanuota 134 m į PV nuo keliuko vedančio palei Dubysą ir laukų keliuko sankryžos, 91 m į P –PV nuo perkamos Nr. 1, apie 60 m į ŠV nuo Dubysos vagos. Perkasa Nr. 3 išplanuota 146 m į V – PV nuo perkamos Nr. 1 ir 108 m į V-ŠV (288^0) nuo perkamos Nr. 2. Perkasa Nr. 4 išplanuota 107 m į PV (232^0) nuo perkamos Nr. 2 ir 105 m į pietus (350^0) nuo perkamos Nr. 3, apie 45 m į ŠV nuo Dubysos vagos, 48 m ŠR nuo piliavietės rytinio kampo stataus šlaito.

Tyrimų eiga

Tyrimai pradėti 2002 liepos 26 dieną ir su pertraukomis vyko iki lapkričio 15 dienos. Kasinėjimai ir paviršiaus žvalgymo darbai dažniausiai buvo vykdomi savaitgaliais. Pagal kasinėjimų programą buvo numatyta tikslinti senamiesčio rytinės, vakarinės ir šiaurinės dalių ribas, išsiaiškinti piliavietės - "Polocėlių" chronologiją ir kultūrinio sluoksnio intensyvumą. Aukščiau išvardinti darbai turėjo būti vykdomi pagal KVAD paminkloauginę programą. Pagal Lietuvos istorijos institute vykdomą individualią programą buvo numatyta atlikti tyrimus Pieštės piliakalnio gyvenvietėje. Tačiau esant ypatingai nepalankioms gamtinėms sąlygoms (labai karšta ir be lietaus vasara) nuo tyrimų Pieštės gyvenvietėje atsisakyta. Žemės kasimo darbuose talkininkavo vietiniai gyventojai bei Vilniaus Žemutinės pilies tyrimų grupės darbininkai. Perkamos buvo parenkamos tokiose vietose, kurios ankstesnių tyrimų metu nekasinėtos. Perkasa Nr. 1 kasta "Polocėliuose"; Nr. 2-3 – šalia iki 1892 m buvusios bažnyčios; Nr. 4– pietvakarinėje senamiesčio dalyje, spėjamos kalvės vietoje; Nr. 5- pietinėje dalyje, tarp buvusios bažnyčios ir Nemuno; Nr. 6 rytinėje dalyje tarp buvusios bažnyčios ir "Polocėlių"- pilies ir dvaro. Be tyrimų, buvo atliekami paviršiaus žvalgymai su metalo detektoriumi. Buvo tikrinami spalvotojo metalo signalai.

Perkasa Nr. 1

Perkasa kasta rytinėje senamiesčio dalyje, taip vadinamuose "Polocėliuose" (spėjamoje vokiečių Ordino statytoje Dubysos pilyje, vėliau Sapiegų giminės dvaro vieta), rytinėje kalvoje (žr. situacinį planą, brėžinį Nr. 1). Rytinė kalva yra netaisyklingo ovalo formos, plokščia viršūne. Šiaurės- pietų kryptimi ties centru apie 42 m pločio, o rytų- vakarų kryptimi 60,2 m pločio. Kalvos šlaitai statūs, šiaurinėje pusėje šlaitas iki 8 m ilgio, vakarų – 7 m, pietų- 6 m, rytų- 6,5 m. Rytiniame šlaite išvaikščiotas takelis, šlaitas nežymiai eroduoja. Kalvos viršuje yra keletą 1x1,5 m dydžio, iki 0,7 m gylio seniai iškastų ir apaugusių velėna duobelių. Perkasa 25 m² dydžio (5x5 m) išplanuota kalvos centre, 11,5 m į Š nuo pietinio šlaito viršaus, taip pat- 24,20 m į V nuo rytinio šlaito viršaus, 25,95 m į P nuo šiaurinio šlaito viršaus, 29,20 m į R nuo vakarinio šlaito viršaus

bei 79 m į R nuo paminklinės lentos (betoninio stulpo esančio vakarinėje kalvoje) į perkasos ŠV kampa (žiūrėti brėžinį Nr.2). Perkasa kraštinėmis orientuota pagal pasaulio kryptis, suskirstyta 1 m dydžio kvadratais- V-R kryptimi raidėmis A-E, Š-P kryptimi skaičiais 1-5. Žemės paviršius lygus, pietinėje perkasos dalyje yra apie 1x1x5 m dydžio ir 70 cm gylio dauba. Paviršius apaugęs menkavertėmis žolėmis.

Nuėmus velėną, po ja išsiskyrė povelėninis pilkos-juodos spalvos žemės su smėliu. Jų paviršius patikrintas metalo detektoriumi. 5-10 cm gylyje, be XX a. laikotarpio metalinių šiukšlių (vinių, butelių kamščių, kelių sagų) rastos 3 monetos –kv. A3 – Rusijos 1898 m 1 kapeika, kv. B 2 - TSRS 1961 m 5 kapeikos, kv. D 4- Prūsijos 1772 m 1 grašis (žiūrėti radinių sąrašą INV. Nr.). Taip pat aptikta smulkių fajansinių indų, būdingų XIX a. fragmentų (radiniai neinventorinti). Viršutinis permaišytas žemių horizontas tęsiasi iki 10-15 cm gylio. Giliau, visoje perkasoje atsidendė vientisas pilkos žemės horizontas. Jį kasant, kv. A 4, pradėjo ryškėti medinio stulpo (34 cm skersmens) liekanos (žiūrėti foto 3-4). Šiame sluoksnyje, 30cm gylyje aptikta kalkinio fajanso indo šukių (žiūrėti radinių sąrašą INV. Nr. 1-3). Taip pat pasitaikė smulkių pilkos molio masės buitinės keramikos fragmentų. Apie 30 cm gylyje, pietinėje perkasos dalyje, ir 60 cm gylyje šiaurės rytinėje perkasos dalyje sluoksnio struktūra pakito – atsidendė smėlio-žvyro horizontas. Sluoksnis tuščias be didesnės radinių koncentracijos tęsiasi iki 120-160 cm gylio. Jį kasant aptikta keletas vinių, buitinės ir statybinės keramikos fragmentų, monetų, švininių kulku, žalvarinių ir geležies dirbinių (žiūrėti radinių sąrašą). Taip pat rasta žmogaus rankos kaulo dalis. Sluoksnis, remiantis numizmatine medžiaga datuojamas ne anksčiau kaip XVII a. I puse.

Apie 120 cm gylyje, vakarinėje perkasos dalyje ir apie 160 cm gylyje rytinėje perkasos dalyje išsiskyrė pilkos spalvos smėlio (permaišyto su degėsiomis) horizontas. Sluoksnis be žymesnės radinių koncentracijos, aptinkami pavieniai radiniai. Sluoksnis negausiai prisotintas rausvos- oranžinės spalvos plytų aiženomis (trupiniais) bei molio tinko gabaliukais. Rasta keletas vinių, žalvarinės skardelės gabalas (žr. radinių sąrašą). Išskutus šį sluoksnį, perkasos šiaurės vakariniame kampe, kv A 1, 168 cm, o kv. E 5- 130 cm gylyje prasidėjo supiltinis smėlio – žvyro sluoksnis. Prasikasus 40 cm jame jokių radinių nerasta.Kv. C 2 buvo iškasta 50x50 cm dydžio ir 120 cm gylio duobė. Nustatyta, kad horizonto struktūra nekinta. Tačiau pastebėta, kad šio supiltinio smėlio –žvyro

horizontas nevientisas. Jame pastebėti smulkūs pilkos žemės intarpai. Giliau nebuvo kasama, nes tai trukdė birus smėlio-žvyro sluoksnius. Tyrimai buvo baigti, perkasa nufotografuota ir užkasta (Brėžiniai Nr. 2-7, foto 1-6).

Perkasos Nr. 1 šiaurinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 5)

Perkasos pjūvio stratigrafija susideda iš penkių horizontų. Paviršiuje, kv. A, B ir dalyje kvadrato C, po menka 3-5 cm storio velėna, yra nuo 10 iki 30 cm storio pilkos-juodos žemės, nežymiai permaišytos su gelsvu smėliu, horizontas **(I)**. Jame aptinkami pavieniai XVIII a. pab. -XX a. pr. buitinės keramikos ir numizmatiniai radiniai. Kvadratuose C –E, po menka 3-5 cm storio velėna, susiformavęs nuo 20 iki 26 cm storio pilkos spalvos žemių, permaišytų su gelsvos spalvos smėliu ir raudonos molio spalvos smulkiais plytgaliais (trupiniais) bei nedideliais akmenėliais, horizontas. Horizontas susiformavo XVIII a. pab.-XX a. pr. laikotarpiu.

Giliau, nuo 10 cm gylio (kv. A), 30cm gylio (kv.B), 20-30 cm gylio (kv. C), 28-30 cm gylio (kv. D-E) pjūvyje išsiskiria vientisas pilkos spalvos žemių horizontas **(II)**. Jame aptinkama XVII a. II p. – XVIII a. archeologinė medžiaga – smulkūs buitinės keramikos fragmentai, metalo dirbiniai, numizmatinė medžiaga.

Po šiuo horizontu, kv. A,- 30 cm, kv. B,- 67 cm, kv. C,- 64 cm, kv. D-E,- 64-66 cm gylyje, išsiskiria smėlio - smulkaus žvyro horizontas **(III)** su išsklaidytais medžio anglies- degėsių trupiniais. Horizonto storis (nuo 98 iki 100 cm) ir struktūra rodo, kad jis suformuotas mechaniškai, niveliuojant kalvos aikštelę. Šiame horizonte aptikta keletas žmogaus kaulo fragmentų – (rankos kaulo), vinių. Horizonto viršutinėje dalyje, kv E.1, 70 cm gylyje aptikta 1614 m moneta- lenkiškas pusantrakas (INV. Nr. 30). Pagal tai sprendžiame, kad horizontas suformuotas ne anksčiau kaip XVII a. I pusėje.

Po šiuo III horizontu, pjūvyje, kv. A – 118 cm, kv. B –160 cm, kv. C-E- 166 cm gylyje fiksuojamas pilkos žemės, negausiai permaišytos su degto molio trupiniais ir raudonos- oranžinės spalvos plytų trupiniais, horizontas **(IV)**. Jis suformuotas iš smėlio ir degėsių- suodžių. Jo storis – kv. A – 48 cm, kv. B- 30 cm, kv. C-E- 18-20 cm. Jame aptikta keletas vinių, smulkių gyvulių kaulų. Manome, kad horizontas formavosi XV a. tai rodo plytų trupiniai, kurie savo minkštumu ir spalva primena VŽP seniausių mūrų bei

Senųjų Trakų pilies plytų masę. Sprendžiant iš rašytinių šaltinių duomenų bei V. Almonaičio istorinių tyrimų ankstyviausias horizontas turėjo formotis XV a. pr. – 1 dešimtmetyje. Tačiau šie samprotavimai turi būti ateityje patvirtinti neginčijama archeologine medžiaga.

Po aukščiau aprašytu horizontu, pjūvyje, kv. A, 168 cm, o kv. E- 180 cm gylyje fiksuotas smėlio- žvyro horizontas (V). Jame jokių radinių neaptinkama (buvo iškasta dar 120 cm gylio duobė), tačiau horizonto sudėtis, (matyti nežymūs pilkų žemių intarpai), rodo, kad jis suformuotas mechaniškai. Tai nėra įžemis, o suvežtų- sukastų žemių kalva.

Perkasos Nr. 1 pietinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 6)

Perkasos petinio pjūvio stratigrafija, analogiška šiaurinio pjūvio stratigrafijai. Ji susideda iš penkių horizontų. Paviršiuje po velėna, kv. A-E išsiskiria 10 cm storio pilkos-juodos žemės, nežymiai permaišytos su gelsvu smėliu, horizontas (I). Po juo fiksuotas 20-24 cm storio vientisas pilkos spalvos žemių horizontas (II). Nuo 34 cm gylio prasideda smėlio - smulkaus žvyro horizontas (III) su išsklaidytais smulkiais medžio anglies- degėsių trupiniais. Jo storis kv. A- 84 cm, kv. E- 44 cm. Po šiuo III horizontu, pjūvyje fiksuojamas pilkos žemės, negausiai permaišytos su degto molio ir raudonos-oranžinės spalvos plytų trupiniais, horizontas (IV). Horizontas kv. A -44 cm , kv. E- 38 cm storio. 132 cm gylyje (kv. E) ir 168 cm (kv. A) prasideda supiltinis smėlio- žvyro horizontas (V).

Perkasos Nr. 1 rytinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 7)

Perkasos pjūvio stratigrafija susideda iš penkių horizontų. Paviršiuje, kuris turi apie 30 cm nuolydį šiaurės kryptimi, yra velėna. Po ja visuose kvadratuose išsiskiria 5-10 cm storio pilkos-juodos žemės, nežymiai permaišytos su gelsvu smėliu, horizontas (I). Po juo fiksuotas nuo 22 cm (kv. 5) ir 40 cm (kv.1) storio vientisas pilkos spalvos žemių horizontas (II). Giliau pjūvyje fiksuojamas smėlio - smulkaus žvyro horizontas (III) su išsklaidytais smulkiais medžio anglies- degėsių trupiniais. Jo storis kv. 1- 104 cm, kv. 5- 56 cm. Po šiuo III horizontu, kv. 1- 154 cm, o kv. 5 -94 cm gylyje fiksuojamas pilkos žemės, negausiai permaišytos su degto molio ir raudonos- oranžinės spalvos plytų

trupiniais, horizontas (IV). Horizontas kv. 1 -26 cm , kv. 5- 40 cm storio. 186 cm gylyje (kv. 1) ir 168 cm (kv. A) prasideda supiltinis smėlio- žvyro horizontas (V).

Perkasa Nr. 2

Perkasa buvo kasama centrinėje senamiesčio dalyje, teritorijoje tarp keliuko vedančio Nemuno link, kairėje jo pusėje. Nuo minėto keliuko perkasa išplanuota 73 m į R bei 160 m į P nuo kelio Jurbarkas – Kaunas sankasos (žr. situacinį planą, brėžinį Nr. 1), taip pat 1,2 m į Š nuo keliuko esančio tarp buvusios bažnyčios ir plento. Perkasa atidengta su tikslu išsiaiškinti ar šioje vietoje yra krikščioniško laikotarpio kapai, nustatyti kokiame jie gylyje.

Perkasa 30 m² dydžio (6x5 m), 6 m ilgio R-V kryptimi ir 5 m pločio Š-P kryptimi. Perkasa kraštinėmis orientuota pagal pasaulio kryptis ir suskirstyta 1 m dydžio kvadratais- V-R kryptimi skaičiais, 1-7, Š-P kryptimi raidėmis A-E. Tiriama vieta lygi, šalia takelio ir kalvelės (buvusios bažnyčios), į šiaurę nuo jų. Paviršiuje auga menkavertė kultūrinė žolė. Nuėmus velėną, visoje perkasoje atsidengė 10 cm storio povėlinis juodžemio sluoksnis. Jame aptikta keletas radinių- smulkių buitinių ir statybinės keramikos fragmentų (būdingų XVII-XVIII a.) -neinventorinti bei moneta – Jono Kazimiero šilingas (žr. radinių sąrašą INV. Nr. 53). Moneta rasta kv. A-2, 11 cm gylyje. Išskutus šį horizontą, 13-15 cm gylyje visoje perkasoje išsiskyrė gelsvo biraus smėlio horizontas. Jį skutant pasitaikė keletas karsto vinių. 25 cm gylyje perkasoje pradėjo ryškėti perkasimų ir duobių žymės. Rastos keturios XVII a. II p. monetos (Jono Kazimiero variniai šilingai)- B-4, 17 cm gylyje, E-4, 25 cm gylyje, F-3, 27 cm gylyje, F-5, 35 cm gylyje. Skutant šį horizontą jame aptikti pavieniai žmonių kaulai. Daugiausia jų aptikta pietinėje perkastos dalyje, kv. A-F 4-5. Žmonių kaulai nesudarė jokios griautinės konstrukcijos. Aptiktos keturių kaukolių dalys, 6 ilgieji rankų ir kojų kaulų fragmentai, apie 40 stuburo slankstelių. Ištyrus iki 30-35 cm gylio pastebėta, kad centrinėje perkastos dalyje smėlis minkštesnis ir biresnis, nežymiai išsiskiria duobės kontūrai. Jas valant, 40-50 cm gylyje aptikti 3 žmonių kapai (žiūrėti brėžinį Nr. 8- 11, foto 7-13).

Kapas Nr. 1

Pietinėje perkastos dalyje, kv. B-D 4, apie 45-50 cm gylyje atsidengė žmogaus kaulai. Atvalius smėlį, aptiktas griautinis žmogaus kapas (žiūrėti brėžinį Nr. 8, 9, foto 9-11). Kapas smarkiai apardytas, išlikę tik dešinės pusės kojos ir rankos, stuburo kaulų liekanos. Rankos padėtis sulenкта. Sprendžiant iš kaulų padėties, mirusysis palaidotas aukštiełnikas, galva į vakarus. Kapo duobė pusapvalės formos jos ilgis neaiškus. Jokių įkapių ir karsto liekanų nerasta.

Kapas Nr. 2

Pietinėje perkastos dalyje, kv. C-D 4 (iš dalies 4 ir 5 kvadratų riboje), šalia kapo Nr. 1, 50 cm gylyje išryškėjo dar vieno kapo kontūras (žiūrėti brėžinį Nr. 8). Atvalius smėlį paaiškėjo, kad kapas apardytas, trūksta kaukolės. Mirusysis palaidotas aukštiełnikas, rankos priglaustos prie šonų. Mirusiojo ilgis- 180 cm, kapo duobės ilgis- 200 cm, plotis- 48 cm. Kapo duobė pusapvalės formos. Krūtinės srityje aptiktas religinis medalikėlis, pagamintas iš žalvarinės skardos (INV. Nr. 50). Tokie medalikėliai priskiriami XVII a., tad kapas datuojamas XVII a. Karsto liekanų neaptikta (žiūrėti brėžinį Nr. 8, 9, foto 9, 10, 12).

Kapas Nr. 3

Pietinėje perkastos dalyje, kv. B-D 2-3 pradėjo ryškėti stačiakampės duobės kontūras (50 cm gylyje). Pašalinus smėlį, kv. B-D 2-3 atidengtas kapas Nr. 3. Kapo kontūras išryškėjo 55-60 cm gylyje. Mirusysis palaidotas aukštiełnikas, galva į vakarus (235⁰). Rankos sudėtos ant juosmens, kojos ištiestos. Mirusiojo ilgis- 180 cm, kapo duobės ilgis-190 cm. Jokių įkapių ir karsto liekanų nerasta (žiūrėti brėžinį Nr. 8, 10, foto 9, 10, 13).

Tiriant perkasą aptiktas dar vienas kapas. 40 cm gylyje, rytinėje perkastos dalyje, kv. F 4-5 sandūroje, ties rytiniu pjūviu atsidengė kaukolė. Visa kita mirusiojo dalis užėjo už perkastos ribų, todėl buvo nutarta kapo neatidenginėti. Atvalius kaukolę nuo smėlio

pastebėta, kad ji su plaukais, matyti žalios spalvos audeklo juostelė. Veikiausiai tai XVIII –XIX a. laikotarpio kapas.

Ištirus 3 kapus, visa perkasa buvo pagilinta dar 30 cm , tačiau daugiau kapų nerasta. Kaulai iš suardytų kapų užkasti perkastos pietinėje dalyje kv . A-C 5, o kaulai iš kapų Nr. 1-3 perduoti į VU Antropologijos katedrą.

Perkastos Nr. 2 šiaurinės ir rytinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 11)

Perkastos pjūvio stratigrafija paprasta. Paviršiuje, po menka 3-5 cm storio velėna, yra 10 cm storio povelėninis juodžemio- pilkos žemės horizontas. Jame aptinkami pavieniai XVII-XX a. radiniai. Horizontas permaišytas ir suardytas ankstesnės ūkinės veiklos metu. Po juo, fiksuotas 60 cm storio gelsvo smėlio horizontas. Savo prigimtimi tai buvęs įžemis. Viršutinė jo dalis, iki 25 cm gylio be didesnės radinių koncentracijos. Jame aptinkama XVII a. II p. smulkiausių monetų. Šio smėlio horizonto apatinėje dalyje- 25-60 cm gylyje sluoksnio turinys pasipildo žmonių kaulais, ir sveikesniais kapais. 60 cm gylyje išsiskiria vientisas smėlio sluoksnis be palaidojimų. Rytinio, kaip ir kitų pjūvių stratigrafija visiškai identiška aprašytam šiauriniam pjūviui. Po velėna iki 10-15 cm gylio glūdi juodžemio-pilkos žemės horizontas. Giliau tęsiasi smėlis. Iki 25 cm gylio horizontas “tuščias” be kaulų, giliau iki 60 cm gylio su žmonių palaidojimais.

Perkasa Nr. 3

Perkasa buvo kasama centrinėje senamiesčio dalyje, teritorijoje tarp keliuko vedančio Nemuno link, kairėje jo pusėje. Nuo minėto keliuko perkasa išplanuota 75,5 m į R bei 148 m į P nuo kelio Jurbarkas – Kaunas sankasos (žr. situacinį planą, brėžinį Nr. 1), taip pat 10 m į Š nuo perkastos Nr.2 šiaurinės kraštinės. Perkasa atidengta su tikslu nustatyti šiaurinę kapinių ribą. Perkasa 20 m² dydžio (10x2 m), 10 m ilgio R-V kryptimi ir 5 m pločio Š-P kryptimi.

Perkasa kraštinėmis orientuota pagal pasaulio kryptis ir suskirstyta 1 m dydžio kvadratais- V-R kryptimi skaičiais 1-10, Š-P kryptimi raidėmis A-B. Tiriama vieta lygi, paviršiuje auga menkavertė kultūrinė žolė. Nuėmus velėną, po ja visoje perkasoje išsiskyrė kietas, vos įkasamas, permaišytas smėlio su moliu ir pilkos spalvos žeme

horizontas. Sluoksnis permaišytas ūkinės veiklos metu- ariant žemę. Šiame horizonte, be smulkių buitinės keramikos fragmentų, būdingų XVII-XVIII a. aptiktos keturios monetos: kv. B-2, 5 cm gylyje- Lenkijos Jono Kazimiero 1661 m šilingas, kv. B-5, 17 cm gylyje- Lenkijos Augusto III 1752 m 3 grašiai, kv. A-8, 25 cm gylyje- Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas, kv. A-10, 30 cm gylyje- sulaužytas Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas (žr. radinių sąrašą INV. Nr. 56-62). 30-35 cm gylyje fiksuotas įžemis- priemolis (žiūrėti brėžinį Nr. 12, foto 14). Įžemyje duobių kontūrų nepastebėta. Sprendžiant iš įžemio struktūros, kapų šioje vietoje nėra. Kapinės buvo arčiau bažnyčios, smėlėtoje vietoje. Perkasa Nr. 3 matyt kasta arčiau gyvenamųjų namų, nes sluoksnyje yra žymiai gausiau smulkių buitinės keramikos fragmentų nei perkasoje Nr. 2.

Perkasa Nr. 3 šiaurinės ir rytinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 12)

Perkasa pjūvio stratigrafija paprasta iš vieno kultūrinio horizonto. Paviršiuje, po menka 3-5 cm storio velėna, iki pat įžemio- priemolio, yra 30-35 cm storio permaišytas smėlio- molio ir pilkos žemių horizontas. Jame aptinkami smulkūs XVII-XIX a. buitinės keramikos radiniai, XVII a. II p. numizmatinė medžiaga. Horizontas pradėjo formuotis XVII a. Rytinio, kaip ir kitų pjūvių stratigrafija visiškai identiška aprašytam šiauriniam pjūviui. Po velėna iki 30-35 cm gylio glūdi smėlio - molio ir pilkos žemių horizontas. Giliau fiksuojamas įžemis – priemolis.

Perkasa Nr. 4

Perkasa buvo kasama pietvakarinėje senamiesčio dalyje, teritorijoje tarp keliuko esančio lygiagrečiai Nemunui, keliuko vedančio Nemuno link ir Pieštės upelio. Perkasa išplanuota 65 m į Š nuo keliuko (esančio lygiagrečiai Nemunui) bei 84 m į R nuo Pieštės upelio kranto, taip pat 130 m į V nuo keliuko (vedančio į Nemuną) (žr. situacinį planą, brėžinį Nr. 1). Perkasa 30 m ilgio R-V kryptimi ir 2 m pločio Š-P kryptimi. Perkasa kasta siekiant išsiaiškinti šios senamiesčio dalies kultūrinio sluoksnio stratigrafiją ir intensyvumą. Perkasa kraštinėmis orientuota pagal pasaulio kryptis ir suskirstyta 1 m dydžio kvadratais- V-R kryptimi skaičiais, 1-30, Š-P kryptimi raidėmis A-B. Tiriama vieta lygi, nežymiai aukštesnė vakarų kryptimi.

Po velėna iki 20 cm gylio (rytinėje perkamos dalyje, kvadratuose 20-30) ir 40 cm gylio (vakarinėje perkamos dalyje, kvadratuose 1-19) sluoksnį sudarė supustyto smėlio horizontas nežymiai permaišytas su pilka žeme. Jame jokių archeologinių radinių nerasta. 20-40 cm gylyje fiksuotas įžemis smėlis (žiūrėti brėžinį Nr. 13, foto 15-17).

Perkamos Nr. 4 šiaurinės ir rytinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 13)

Perkamos pjūvio stratigrafija paprasta iš vieno kultūrinio horizonto. Paviršiuje, po menka 3-5 cm storio velėna, iki pat įžemio-smėlio, yra 15-20 cm storio supustyto, biraus smėlio horizontas. Giliau prasideda įžemis, kietesnis gelsvas smėlis. Rytinio, kaip ir kitų pjūvių stratigrafija visiškai identiška aprašytam šiauriniam pjūviui. Po velėna iki 20 cm gylio yra supustyto, biraus smėlio horizontas. Giliau prasideda įžemis, kietesnis gelsvas smėlis.

Perkama Nr. 5

Perkama buvo kasama pietinėje senamiesčio dalyje, teritorijoje tarp keliuko vedančio link "Polocėlių" (lygiagretaus Nemunui), į rytus nuo keliuko vedančio Nemuno link, teritorijoje tarp minėtų keliukų ir "Polocėlių" (žr. situacinį planą, brėžinį Nr. 1). Perkama išplanuota 142,5 m į R nuo keliuko vedančio į Nemuną bei 79 m į Š nuo keliuko vedančio į "Polocėlius". Ji buvo kasama siekiant išsiaiškinti šios senamiesčio dalies kultūrinio sluoksnio stratigrafiją ir intensyvumą.

Perkama 10 m ilgio R-V kryptimi ir 2 m pločio Š-P kryptimi. Perkama kraštinėmis orientuota pagal pasaulio kryptis ir suskirstyta 1 m dydžio kvadratais- V-R kryptimi skaičiais, 1-10, Š-P kryptimi raidėmis A-B. Tiriama vieta lygi, į rytus nuo daubos. Žemės paviršius apaugęs reta žole.

Po velėna iki 15 cm gylio sluoksnį sudarė armens horizontas- juodžemis permaišytas su rausvos spalvos priemoliu. Jame rasta smulkių buitinės ir statybinės keramikos fragmentų – puodų šukių bei keli plokštinių koklių kakleliai. Aptiktas vienas plokštinio koklio priekinės dalies fragmentas (INV. Nr. 63). 15-20 cm gylyje fiksuotas įžemis priemolis (žiūrėti brėžinį Nr. 14, foto 18-20).

Perkasos Nr. 5 šiaurinės ir rytinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 14)

Perkasos pjūvio stratigrafija paprasta iš vieno kultūrinio horizonto. Paviršiuje, po menka 3-5 cm storio velėna, iki pat įžemio-smėlio, yra 15 cm storio juodžemis permaišytas su rausvos spalvos priemoliu horizontas. Giliau prasideda įžemis- priemolis. Rytinio, kaip ir kitų pjūvių stratigrafija visiškai identiška aprašytam šiauriniam pjūviui. Po velėna iki 15 cm gylio yra juodžemis permaišytas su rausvos spalvos priemoliu horizontas. Giliau prasideda įžemis- priemolis.

Perkasa Nr. 6

Perkasa buvo kasama pietrytinėje senamiesčio dalyje, į ŠR nuo perkamos Nr. 5, teritorijoje tarp keliuko vedančio link "Polocėlių" (lygiagretaus Nemunui), į rytus nuo keliuko vedančio Nemuno link (žr. situacinį planą, brėžinį Nr. 1). Perkasa išplanuota 195,5 m į R nuo keliuko vedančio į Nemuną bei 91 m į Š nuo keliuko vedančio į "Polocėlius".

Perkasa 10 m ilgio R-V kryptimi ir 2 m pločio Š-P kryptimi. Perkasa kraštinėmis orientuota pagal pasaulio kryptis ir suskirstyta 1 m dydžio kvadratais- V-R kryptimi skaičiais 1-10, o Š-P kryptimi raidėmis A-B. Tiriama vieta lygi. Žemės paviršius apaugęs vešlia kultūrine žole.

Po velėna iki 20 cm gylio sluoksnį sudarė armens horizontas- juodžemis permaišytas su rausvos spalvos priemoliu. 20-25 cm gylyje fiksuotas įžemis molis (žiūrėti brėžinį Nr. 15, foto 21-23). Archeologinių radinių nerasta.

Perkasos Nr. 6 šiaurinės ir rytinės sienelės pjūvio aprašymas (brėžinys Nr. 15)

Perkasos pjūvio stratigrafija paprasta iš vieno kultūrinio horizonto. Paviršiuje, po menka 3-5 cm storio velėna, iki pat įžemio-smėlio, yra 15-20 cm storio juodžemis permaišytas su rausvos spalvos priemoliu horizontas. Giliau prasideda įžemis- priemolis. Rytinio, kaip ir kitų pjūvių stratigrafija visiškai identiška aprašytam šiauriniam pjūviui.

Po velėna iki 15-20 cm gylio yra juodžemis permaišytas su rausvos spalvos priemoliu horizontas. Giliau prasideda žemis- priemolis.

Paviršiaus žvalgymai metalo detektoriumi

Kartu su tyrimais buvo žvalgomas žemės paviršius metalo detektoriumi. Taip buvo tikrinamos intensyvių kultūrinių sluoksnių vietos, surenkama paviršinė archeologinė medžiaga. Tyrinėjimų metu buvo išvaikščiota ir patikrinta beveik visa senamiesčio teritorija. Kiek mažiau ieškota jos rytinėje dalyje, tarp "Polocėlių" ir tilto per Dubysą (plento). Visa senamiesčio teritorija buvo suskirstyta sektoriais, kurie orientuoti pagal bažnyčią (šiaurinė dalis-į šiaurę nuo bažnyčios, centrinė dalis-bažnyčios aplinka ir į vakarus nuo jos; vakarinė dalis- į vakarus už Pieštės upelio; pietvakarinė ir pietinė dalis, rytinė dalis. Visiškai jokių rezultatų nedavė paviršiniai žvalgymai "Polocėliuose", kurie stipriai apžėlę stagarais, ir aukšta žole. Jokių radinių (be XX a. šiukšlių, kurių ypač gausu) taip pat nerasta pietinėje senamiesčio dalyje.

Žvalgymų metu buvo aptinkama įvairios medžiagos-tiek archeologinio, tiek istorinio laikotarpio dirbinių, jų liekanų ir šiukšlių. Labiausiai XX a. šiukšlėmis yra užterštas gruntas kairėje ir dešinėje Pieštės upelio pusėje, ruožas iki 25-30 m nuo jo kranto ir pietinė dalis-griovose tarp bažnyčios ir Nemuno. Visa surasta medžiaga buvo kruopščiai peržiūrima ir atrenkami tokie radiniai kurie neabejotinai turi mokslinę ar kultūrinę vertę. Visi radiniai, mūsų manymu neturintys tokios vertės, buvo neinventorinti (jie išmesti). Ankstyviausi aptikti radiniai- tai įkapių liekanos iš ikikriščioniško laikotarpio kapinyno. Tokių rasta keletas. Tai varinės tordiruotos segės dalis ir varpelis (žr. radinių sąrašą INV. Nr. 65-72, foto 27).

Daugiausiai aptikta numizmatinės medžiagos – gausiausią jos dalį sudaro lietuviški ir lenkiški Jono Kazimiero variniai šilingai. Visiškai nerasta XVI a. monetų, kurios retai pasitaiko ir kituose archeologijos paminkluose. Tačiau aptikta keletas XVIII a. Prūsijos monetų – Fridricho II dvigrašių ir trečiokų. Iš atliktų paviršiaus žvalgymų matyti, kad viršutiniuose suardytuose sluoksniuose yra likę nemažai smulkių radinių, o didesnių nėra. Iš paviršinių žvalgymų paaiškėjo, buvusio užstatymo vietos, pastebėta,

kad beveik nebuvo gyvenama (gal būt viena kita sodyba) į pietus nuo bažnyčios, tarp jos ir Nemuno. Kita neintensyvi zona yra tarp “Polocėlių” ir plento. Beje tą parodė ir ankstesni kasinėjimai (B. Dakanio 2001 metų žvalgomieji kasinėjimai) šiose senamiesčių dalyse. Todėl galima išskirti kelias zonas, kuriose galima leisti mechanizuotai suarti žemės paviršių ir naujai atsodinti žolę.

Vykdamas tyrimus iš vietinių gyventojų gauta informacijos apie Seredžiuje rastas monetas. Serediškis Algimantas Sutkus Kalnų gatvėje yra radęs Rusijos Nikolajaus I 1 kapeiką ir Lenkijos Augusto III pusgrašį (monetos labai nusitrynusios ir tikslios kalimo datos neaiškios). Žinių apie monetų radinius suteikta ir daugiau, tačiau pateikėjai neparodė pačių monetų, todėl negalėjome jų aprašyti.

Išvados

2002 m ekspedicijos metu įvairiose senamiesčio vietose iširtos 6 perkastos (5x5; 6x5; 2x10; 30x2; 2x10;2x10 dydžių) bendro 175 m² ploto. Tyrimų ir žvalgymų metu surinkti 138 vnt. radiniai. Radiniai apima XIII-XIX (ir net XX a. laikotarpį). Daugiausia aptikta XVII-XVIII a. radinių.

Tyrimu metu "Polocėliuose"- Dubysos pilies, vėliau dvaro vietoje, (perkasa Nr. 1) fiksuotas iki 170 cm storio XV-XIX a. kultūrinis sluoksnis. Apatinis-pirminis horizontas datuojamas ne anksčiau kaip XV a. Ankstyviausiame apgyvendinimo etape, šioje vietoje buvo supilta smėlio-žemių kalva kurioje apsigyventa (pagal rašytinius šaltinius pastatoma Dubysos pilis). Pirminiame paviršiuje fiksuojamas gaisras.

XVI a.- XVII a. kalvos paviršius išlygintas užpilant smėliu. Pavieniai radiniai rodo, kad čia buvo gyvenama ir XVII a. Apgyvendinimas fiksuojamas ir XVIII a. pab. – XIX a. (veikiausiai iki šimtmečio vidurio) laikotarpiu, vėliau vieta apleidžiama (XX a. vid. II p. kalvoje pastatomas stulpas, vandens matavimo ženklai).

Ateityje tikslinga piliavietėje atlikti papildomus archeologinius tyrimus- atidengti dalį mūrinės sienos, nustatyti jos chronologiją, plytų rišimo būdą, paimti duomenis laboratoriniams tyrimams. Taip pat tikslinga atidengti vieną – kelias perkastas vakarinėje kalvoje.

Tyrimai šalia bažnyčios (perkastos Nr. 2-3) parodė, kad nuo XVI a. čia buvo bendruomenės kapinės. Manoma, kad jose laidota ir XIX a. Žmonių kaulai (iš suardytų kapų) aptinkami 25 cm gylyje nuo esamo paviršiaus. Nesuardyti ir mažiau suardyti kapai aptinkami iki 40-60 cm gylyje. Sprendžiant iš suardytų kapų gausos, mirusieji buvo laidojami tankiai.

Nustatyta, kad šiaurinėje pusėje kapinės tęsėsi iki 20 m atstumu nuo lauko keliuko, arba apie 25-28 m į šiaurę nuo buvusios bažnyčios sienos.

Ateityje būtina nustatyti ir patikslinti vakarinę, rytinę ir pietinę senkapio ribą, senkapio teritoriją atriboti nuo senamiesčio kultūrinio sluoksnio. Taip pat tikslinga atidengti bažnyčios pamatus, nustatyti jų būklę, sienų storį ir kitus parametrus.

Tyrimų metu pietvakarinėje ir pietinėje dalyse nustatyta, kad šiose vietose susiformavę neintensyvūs, menkesnę mokslinę vertę turintys kultūriniai sluoksniai. Tai rodo, kad XVI-XIX a. šioje vietose buvo daržai, buvo viena ar keletas sodybų. Tą

patvirtina ir paviršiaus žvalgymai metalo detektoriumi. Žvalgymų metu nustatyta, kad žemės paviršiuje, abiejuose Pieštės upelio pusėse, iki 25-30 m pločio ruožas yra labai užterštas XX a. buitinėmis ir statybinėmis šiukšlėmis.

Radinių sąrašas

Tyrimai

Perkasa Nr. 1.

Keramika

1. Indo, žiesto, sienelės fragmentas. Pagamintas iš kalkinio fajanso. Išorė ir vidus padengta balta glazūra. Išorė spalvinta rausvais ir žaliais dažais. Dydis –40x34x4 mm. Rasta kv. B 5, 30 cm gylyje.
2. Indo, žiesto, sienelės fragmentas. Pagamintas iš kalkinio fajanso. Išorė ir vidus padengta balta glazūra. Išorė spalvinta rausvais ir žaliais dažais. Iš to paties indo, kaip ir radinys Nr. 1. Dydis –35x18x4 mm. Rastas kv. B 5, 30 cm gylyje.
3. Indo, žiesto, sienelės fragmentas. Pagamintas iš kalkinio fajanso. Išorė ir vidus padengta balta glazūra. Išorė spalvinta rausvais ir žaliais dažais. Iš to paties indo, kaip ir radiniai Nr. 1-2. Dydis –15x30x4 mm. Rastas kv. B 5, 30 cm gylyje. (Į radinių sąrašą neįtraukti dar 5 smulkūs šios keramikos rūšies fragmentai).
4. Puodo, žiesto, viršaus fragmentas. Pakraštėlis užapvalintas, atlenktas į išorę. Molio masė pilkos spalvos. Dydis- 30x55x5 mm. Rastas kv. D 4, 82 cm gylyje.
5. Puodo, žiesto, viršaus fragmentas. Pakraštėlis nežymiai atlenktas į išorę. Molio masė pilkos spalvos. Dydis- 35x55x5 mm. Rastas kv. B 3, 130 cm gylyje.
6. Koklio, plokštinio smulkus fragmentas. Su rėmeliu, be glazūros, piešinys neaiškus. Dydis- 60x30 mm. Rastas kv. C 5, 85 cm gylyje.
7. Koklio, plokštinio smulkus fragmentas. Su rėmeliu, padengtas polichrominėmis glazūromis, piešinys neaiškus. Dydis- 65x35 mm. Rastas kv. C 3, 120 cm gylyje.
8. Koklio, plokštinio smulkus fragmentas. Su rėmeliu, padengtas žalia glazūra, piešinys neaiškus. Dydis- 40x40 mm. Rastas kv. B 5, 86 cm gylyje.
9. Koklio, plokštinio smulkus fragmentas. Su rėmeliu, padengtas žalia glazūra, piešinys neaiškus. Dydis- 50x10 mm. Rastas kv. D 1, 74 cm gylyje.
10. Koklio, puodyninio, sienelės fragmentas. Pakraštys užapvalintas. Dydis- 45x65x5 mm. Rastas kv. E 4, 65 cm gylyje.
11. Puodo, žiesto, sienelės fragmentas. Išorinė sienelė padengtas šviesiai žalia, vidinė- matine glazūra. Molio masė rudos spalvos. Rastas kv. A 2, 50 cm gylyje.

12. Puodo, žiesto, sienelės fragmentas. Molio masė tamsiai rudos-pilkos spalvos. Rastas kv. A 1 , 52 cm gylyje.

13. Molio tinko gabalas. Netaisyklingo trikampio profilio formos, atrodo, kad būtų naudojamas apdailoje prie akmens ar plytos. Apdegęs. Rastas kv. A 1 , 165 cm gylyje.

Metalas

14. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-68x4x2,5 mm. Rastas kv. B 2 , 150 cm gylyje (Foto 28-1).

15. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-68x4x2,5 mm. Rastas kv. D 1, 135 cm gylyje (Foto 28-2).

16. Vinis, geležinė, kaltinė. Su apvalia galvute, stačiakampio profilio, sulenkta. Galvutės skersmuo- 14 mm. Dydis-58x4x3 mm. Rasta kv. E 4 , 125 cm gylyje (Foto 28-3).

17. Vinis, geležinė, kaltinė. Galvutė nukapota, vinis stačiakampio profilio. Dydis-75x4x3 mm. Rastas kv. A 3 , 130 cm gylyje (Foto 28-4).

18. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-73x4x3 mm. Rastas kv. A 3 , 160 cm gylyje (Foto 28-5).

19. Sagtelė ?- kilpelė, geležinė. Strypas apvalaus profilio. Dydis-50x3 mm. Rasta kv. B 2, 140 cm gylyje (Foto 27-1).

20. Plokštelė- juostelė, geležinė su kniede. Dydis-55x9 mm. Rasta kv. C 5 , 160 cm gylyje (Foto 28-6).

21. Peilio, geležinio, dalis. Nulūžę ties kriaunų viduriu. Su metaline kniede. Pjaunamoji dalis apie 90 mm ilgio, 20 mm aukščio, 1,5 mm storio. Bendras ilgis- 132 mm. Rasta kv. D 5, 80 cm gylyje (Foto 28-7).

22. Vinis, geležinė, kaltinė. Su stačiakampia pusapvalia galvute. Strypas stačiakampio profilio, į galą siaurėjantis. Galvutės skersmuo- 21 mm. Dydis-112x8x4 mm. Rasta kv. D 3, 148 cm gylyje (Foto 28-8).

23. Plokštelė, žalvarinė, su kniede. Plokštelė stačiakampio formos, į galą plėtėjanti. Kniedės galvutė pusapvalios formos. Kniedė sidabrinė, lydmetalio –alavas, švinas ir sidabras (cheminius tyrimus atliko J. Bagrevičienė iš P. Gudyno restauravimo-konservavimo centro). Dydis –30x12x0,5 mm. Rasta kv. A 3, 150 cm gylyje (Foto 27-2).

24. Plokštelė, žalvarinė, pagaminta iš skardos su įmuštomis duobelėmis. Sulenkta pusiau. Dydis-50 mm. Rasta kv. B 2, 145 cm gylyje (Foto 27-3).
25. Žalvario, susilydžiusios, gabalėlis. Dydis-35x5 mm. Rastas kv. C 5, 165 cm gylyje (Foto 27-4).
26. Apkaustas, knygos?, žalvarinis. Dydis-35 mm. Rastas kv. C 2, 110 cm gylyje (Foto 27-5).
27. Šratas (kulka) švininis. Skersmuo-12 mm. Rastas kv. A 5, 90 cm gylyje (Foto 27-6).
28. Šratas (kulka) švininis. Skersmuo-7 mm. Rastas kv. B 4, 80 cm gylyje (Foto 27-7).
29. Šratas (kulka) švininis, su ausele. Skersmuo-14 mm. Rastas kv. E 3, 125 cm gylyje (Foto 27-8).

Monetos

30. Moneta. Lenkijos Žygimanto III 1614 m pusantrėkas. Nulaužtu šonu. Rasta 70 cm gylyje, kv. E. 1.
31. Moneta. Lenkijos Augusto III 1754 m grašis. Rasta 40 cm gylyje, kv. D. 1.
32. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero 1667 m šilingas. Varis. Rasta 120 cm gylyje, kv. D. 5.
33. Moneta. Prūsijos Fridricho II 1772 m 2 grašiai. Rasta 10 cm gylyje, kv. B. 4.
34. Moneta. Rusijos Nikolajaus I 1851 m 1 kapeika. Rasta 5 cm gylyje, kv. C. 1.
35. Moneta. Rusijos Nikolajaus II 1898 m 1 kapeika. Rasta 10 cm gylyje, kv. A. 2.
36. Moneta. TSRS. 1961 m. 5 kapeikos. Rasta 20 cm gylyje, kv. B.2.
37. Moneta. TSRS. 1945 m. 10 kapeikų Rasta 15 cm gylyje, kv. A.1.

Perkasa Nr. 2

Metalo dirbiniai

38. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-50x4x6 mm. Rasta kv. B 3, 40 cm gylyje.
39. Vinis, geležinė, kaltinė. Su pusapvalia galvute, stačiakampio profilio. Dydis-75x6x5 mm. Rasta kv. C 3, 30 cm gylyje (Foto Nr. 29-1).
40. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-72x6x5 mm. Rasta kv. A 5, 25 cm gylyje.

41. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-55x4x3 mm. Rasta kv. D 5 , 27 cm gylyje.
42. Vinis, geležinė, kaltinė. Be galvutės, stačiakampio profilio. Dydis-45x4x3 mm. Rasta kv. B 3, 35 cm gylyje.
43. Vinis, geležinė, kaltinė. Su pusapvalia galvute, stačiakampio profilio. Dydis-40x4x5 mm. Rasta kv. B 2, 29 cm gylyje.
44. Grandelė, geležinė, pagaminta iš apvalaus skerspjuvio vielos. Dydis- 11 mm. Rasta kv. A 2, 34 cm gylyje (Foto Nr. 29-2).
45. Skardelė, žalvarinė, su įmuštomis duobelėmis. Sulūžusi. Dydis- 12 mm. Rasta kv. D 4, 35 cm gylyje (Foto Nr. 29-3).
46. Žvangutis? sagutė, žalvarinė, su ašele. Skersmuo-10 mm. Rastas kv. C 3, 29 cm gylyje (Foto Nr. 29-4).
47. Vamzdelis (liežuvėlis?), žalvarinis, pagamintas iš skardelės. Ilgis- 23 mm. Rastas kv. B 4, 38 cm gylyje (Foto Nr. 29-5).
48. Kryželis, katalikiškas, žalvarinis, su grandele. Pagamintas liejimo būdu. Dydis- 34 mm. Rastas kv. C 3, 35 cm gylyje (Foto Nr. 29-6).
49. Kryželis, katalikiškas, žalvarinis. Pagamintas liejimo būdu. Dydis- 34 mm. Rastas kv. B 4, 15 cm gylyje (Foto Nr. 29-7).
50. Kryželis, krikščioniškas, žalvarinis. Pagamintas iš skardelės, vaizdulys iškaltas spaudu. Dydis-27 mm. Rastas kape Nr. 2 kaklo srityje (Foto Nr. 29-8).

Monetos

51. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 166? m šilingas. Rasta kv. F 3, 27 cm gylyje.
52. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 166? m šilingas. Rasta kv. F 5, 35 cm gylyje.
53. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1661 m šilingas. Rasta kv. A 2, 11 cm gylyje.
54. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1666 m šilingas. Rasta kv. B 4, 17 cm gylyje.
55. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1666 m šilingas. Rasta kv. E 4, 25 cm gylyje.

Perkasa Nr. 3

Keramika

56. Koklio, plokštinio, fragmentas. Be glazūros, be piešinio. Dydis-80x35 mm. Rastas kv. B 7, 19 cm gylyje.

Antspaudai, monetos

57. Antspaudas, prekybinis, švininis (plomba). Įmušti skaičiai- "025" "34". Aplūžęs. Rastas kv. B 3, 15 cm gylyje.

58. Antspaudas, prekybinis, švininis (plomba). Be vaizdulio. Rastas kv. A 8, 12 cm gylyje.

59. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 1661 m šilingas. Rasta kv. B 2, 5 cm gylyje.

60. Moneta. Lenkijos Augusto III 1752 m 3 grašiai. Rasta kv. B 5, 17 cm gylyje.

61. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas. Rasta kv. A 8, 25 cm gylyje.

62. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas. Sulūžusi. Rasta kv. A 10, 30 cm gylyje.

Perkasa Nr. 5

63. Koklio, plokštinio, fragmentas. Su rėmeliu, piešinys neaiškus, padengtas žalia glazūra. Dydis -125x40 mm. Rastas kv. A. 8, 12 cm gylyje.

Žvalgymai metalo detektoriumi

Bažnyčios aplinka 10-25 m į Š, R ir P nuo jos.

64. Šratas (kulka) švininė, su asele. Skersmuo-12 mm.

65. Žvangutis? sagutė, žalvarinė, su asele. Skersmuo-12 mm.

66. Žvangutis? sagutė, žalvarinė, su asele. Skersmuo-12 mm.

67. Segės, pasaginės, zoomorfinė galvutė. Žalvaris. Dydis-15 mm (Foto Nr. 30-1).

68. Segės, pasaginės, tordiruotu lankeliu, lankelio fragmentas. Dydis- 45 mm (Foto Nr. 30-4).

69. Segės, pasaginės, fragmentas. Puošta ornamentu. Dydis-30 mm (Foto Nr. 30-3).

70. Segės, pasaginės, lankelio fragmentas. Dydis-25 mm (Foto Nr. 30-2).

71. Segės?, pasaginės, lankelio fragmentas. Dydis-45 mm.

72. Grandelė, žalvarinė. Skersmuo-19 mm (Foto Nr. 30-6).

Monetos

- 73. Moneta. Rygos m. Kristinos 15?? m šilingas.
- 74. Moneta. Rygos m. Kristinos 15?? m šilingas.
- 75. Moneta. Rygos m. Kristinos 15?? m šilingas.

Centrinė senamiesčio dalis, į V nuo bažnyčios, tarp Pieštės ir kelio į Nemuną

Metalas

- 76. Antpirštis, žalvarinis, sulūžęs. Dydis- 17 mm.
- 77. Žiedelis, žalvarinis, susuktas iš vielos. Skersmuo- 17 mm.
- 78. Sagtelė, žalvarinė, stačiakampio formos. Išlenkta.
- 79. Medalikėlis, katalikiškas, aliuminis. Įrašai -lietuvių kalba. XX a.

Monetos

- 80. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 1664 m šilingas.
- 81. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 1664 m šilingas.
- 82. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 1666 m šilingas.
- 83. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 1666 m šilingas.
- 84. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 85. Moneta. Lenkijos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 86. Moneta. Lenkijos Stanislovo Augusto 17?? grašis.
- 87. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1661 m šilingas.
- 88. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1663 m šilingas.
- 89. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1666 m šilingas.
- 90. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1666 m šilingas.
- 91. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1666 m šilingas.
- 92. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 93. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 94. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 95. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 96. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas. Pusė monetos.

- 97. Moneta. Lenkijos karalystės 181? m 5 grašiai.
- 98. Moneta. Lietuvos Respublikos 1925 m 10 centų.
- 99. Moneta. Lietuvos Respublikos 1936 m 5 centai.
- 100. Moneta. Rusijos Aleksandro III 1882 m 2 kapeikos.
- 101. Moneta. Rusijos Nikolajaus II 1898 m ¼ kapeikos.
- 102. Moneta. TSRS 194? m 2 kapeikos.

Centrinė senamiesčio dalis, 25-80 m į Š nuo bažnyčios, tarp keliuko į Nemuną ir
kapinyno

Metalas

- 103. Grandinėlė, žalvarinė, su dviem grandelėmis ir prikabintu pakabuku (Foto Nr. 30-8).
- 104. Saga, sidabrinė, rutulio formos su ašele. Sulūžusi į dvi dalis. Skersmuo- 12 mm
- 105. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 1666 m šilingas.
- 106. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 107. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 108. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 109. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 110. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero šilingas, d. n.
- 111. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero šilingas, d. n.
- 112. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero šilingas, d. n.
- 113. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero šilingas, d. n.
- 114. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero šilingas, d. n.
- 115. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero šilingas, d. n.
- 116. Nežinomi klastotojai: Lenkijos Jono Kazimiero 166? m šilingo klastotė ?

Vakarinė senamiesčio dalis į V nuo Pieštės upelio

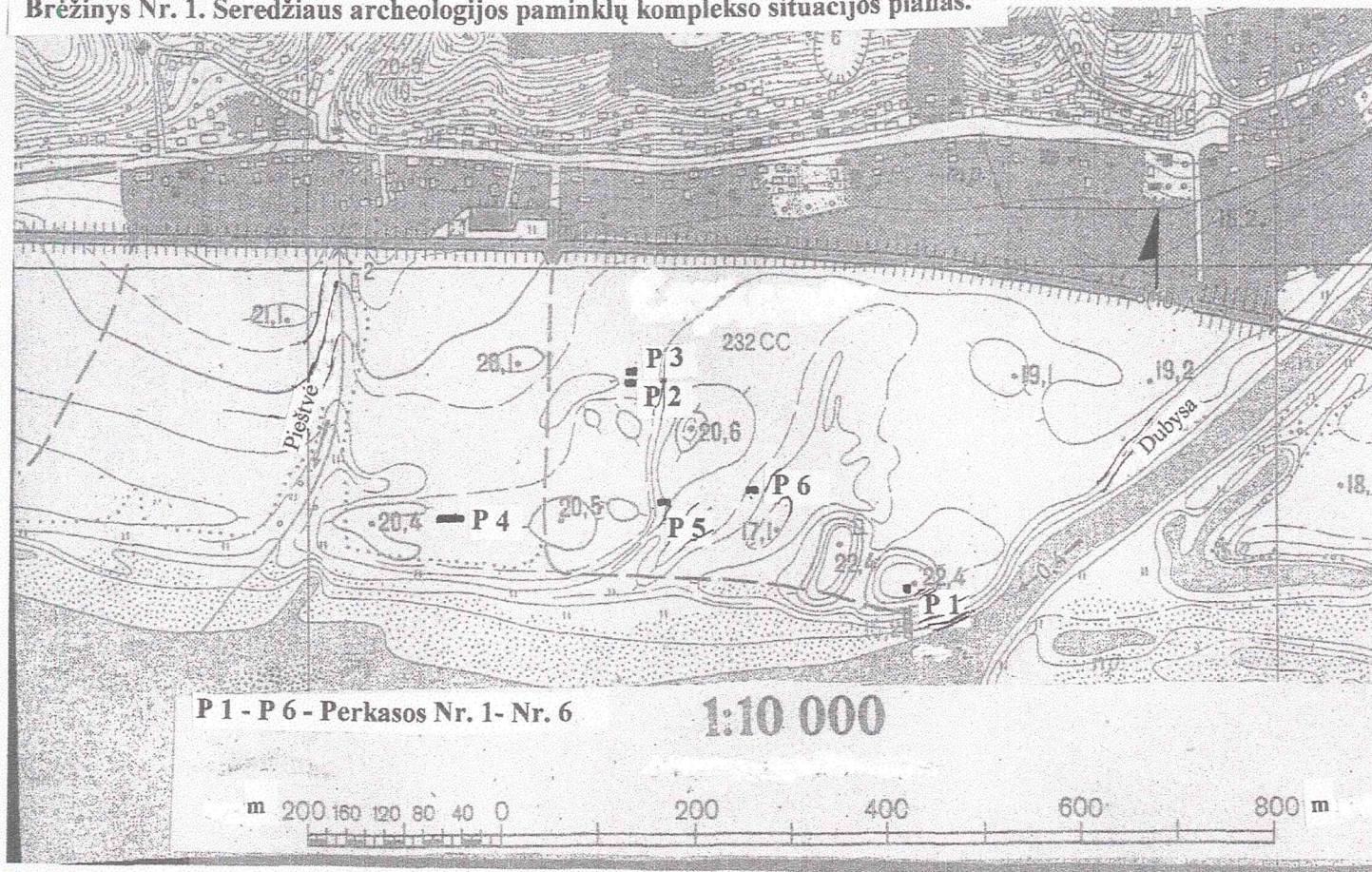
- 117. Segė, lankinė, žalvarinė. Dydis-33 mm. Rasta apie 200 m į V nuo Pieštės kranto (Foto Nr. 30-7).
- 118. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.
- 119. Moneta. Lietuvos Jono Kazimiero 166? m šilingas.

120. Moneta. Rygos m Kristinos 1653 m. šilingas.
121. Moneta. Rygos m Kristinos šilingas, d. n.
122. Moneta. Rygos m Kristinos šilingas, d. n.
123. Moneta. Rygos m Kristinos ? šilingas, d. n.
124. Moneta. Rygos m Gustavo Adolfo šilingas, d. n.
125. Moneta. Rygos m Karolio XI šilingas, d. n.
126. Moneta. Prūsijos Fridricho II 174? m 3 grašiai.
127. Moneta. Prūsijos Fridricho II 1783 m 3 grašiai.
128. Moneta. Prūsijos Fridricho II 1783 m 3 grašiai.
129. Moneta. Prūsijos 1822 m 1 pfenigas.
130. Moneta. Rusijos Jelizavetos Petrovnos 1748 m denga.
131. Moneta. Rusijos Jelizavetos Petrovnos 1750 m denga.
132. Moneta. Rusijos Jekaterinos II 1768 m 2 kapeikos.
133. Moneta. Rusijos Jekaterinos II 176? m kapeika.
134. Moneta. Rusijos Jekaterinos II 17?? m kapeika.
135. Moneta. Rusijos Aleksandro II 1869 m 2 kapeikos.
136. Moneta. Rusijos Nikolajaus II 1910 m ½ kapeikos.
137. Moneta. TSRS. 1972 m 1 kapeika.
138. Moneta. Varšuvos kunigaikštystės 18?? m 3 grašiai.


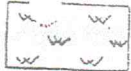

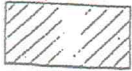
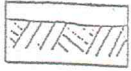
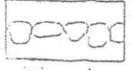


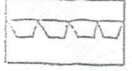

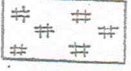

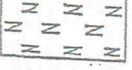


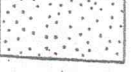
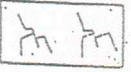
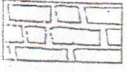

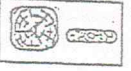
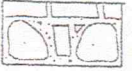
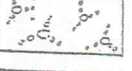






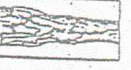
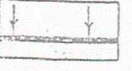



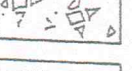



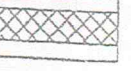
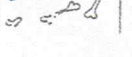
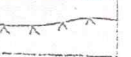
Brėžinių sąrašas

- Brėžinys Nr. 1. Seredžiaus archeologijos paminklų komplekso situacijos planas.
- Brėžinys Nr. 2. Sutartiniai ženklai.
- Brėžinys Nr. 3. Piliavietės planas.
- Brėžinys Nr. 4. Perkasos Nr. 1 planas.
- Brėžinys Nr. 5. Perkasos Nr. 1 šiaurinės sienelės pjūvis.
- Brėžinys Nr. 6. Perkasos Nr. 1 pietinės sienelės pjūvis.
- Brėžinys Nr. 7. Perkasos Nr. 1 rytinės sienelės pjūvis.
- Brėžinys Nr. 8. Perkasos Nr. 2 planas.
- Brėžinys Nr. 9. Kapų Nr. 1, Nr. 2 planai.
- Brėžinys Nr. 10. Kapo Nr. 3 planas.
- Brėžinys Nr. 11. Perkasos Nr. 2 šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.
- Brėžinys Nr. 12. Perkasos Nr. 3 planas, šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.
- Brėžinys Nr. 13. Perkasos Nr. 4 šiaurinės sienelės pjūvis.
- Brėžinys Nr. 14. Perkasos Nr. 5 planas, šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.
- Brėžinys Nr. 15. Perkasos Nr. 6 planas, šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.

Brėžinys Nr. 1. Seredžiaus archeologijos paminklų komplekso situacijos planas.



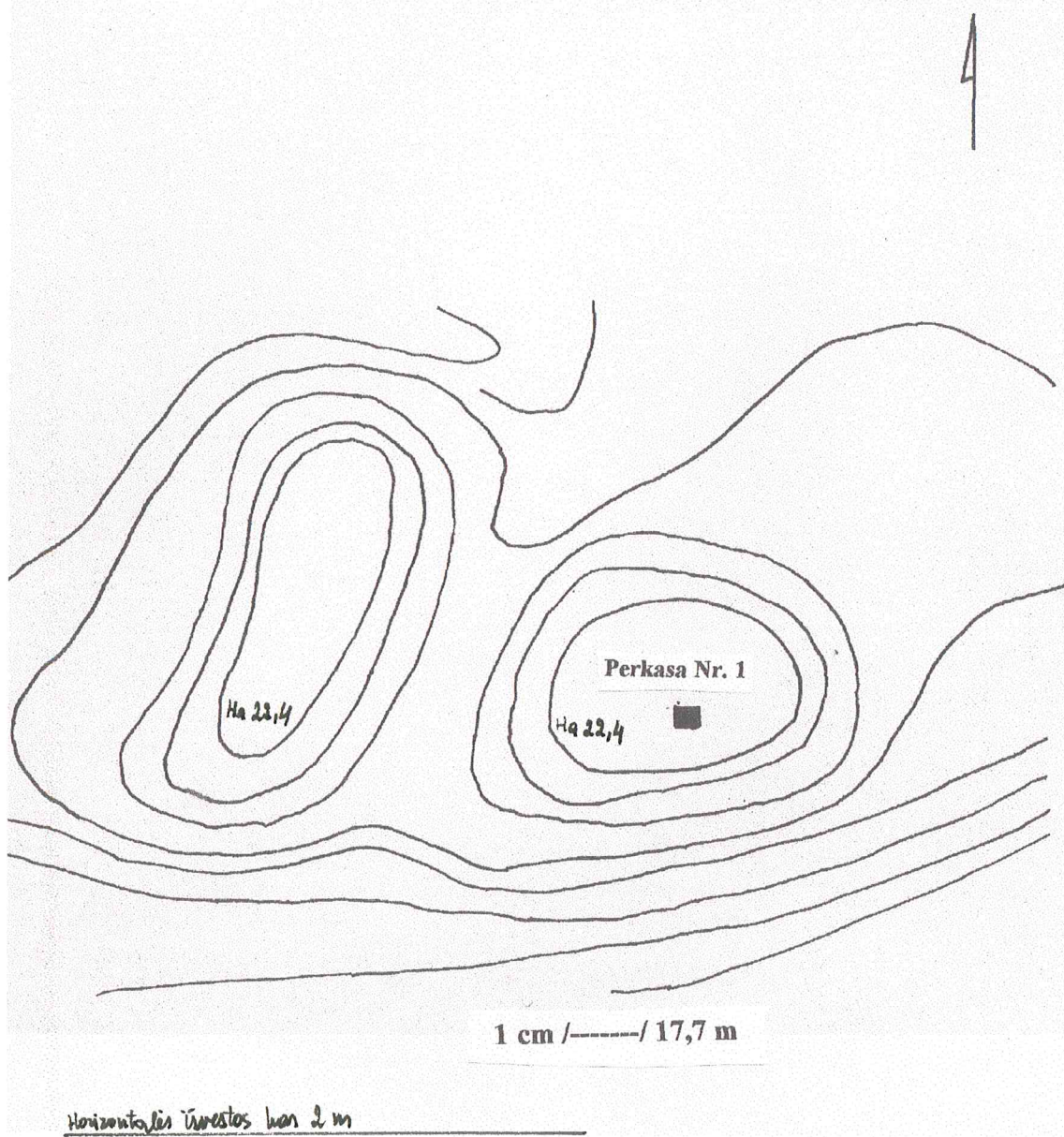
seredzius015 (16116x2125x256 bmp)

	PILKA ŽEMĖ		PELENAI		AKMENYS
	JUODA ŽEMĖ		VELĖNA		AKMENŲ GRINDINYS
	MOLIS		ODA		TASYTI AKMENYS
	PLŪKTAS MOLIS		PUVĖSIAI		DUOBĖS KONTŪRAS
	DEGTAS MOLIS		DURPĖS		AKMENŲ MŪRAS
	SMĖLIS		ŠAKNYS		PLYTŲ MŪRAS
	SMŪKLUS ŽVYRAS		SKERSINĖ MEDIENA		AKMENŲ-PLYTŲ MŪRAS
	STAMBUS ŽVYRAS		IŠILGINĖ MEDIENA		MŪRAS PŪVYJE
	KALKĖS		SUNYKUSI MEDIENA		GRUNTIMIS VANDUO
	KALKIŲ SKIEDINYS		APDEGUSI MEDIENA		FIKSUOTA KRAŠTINĖ
	SMULKIOS GRIUVENOS		KERAMIKA		SUODŽIAI
	STAMBIOS GRIUVENOS		SKIEDROS		BETONAS
	DEGĖSIAI		ASFALTAS		
	KAULAI		ŽEMIS		

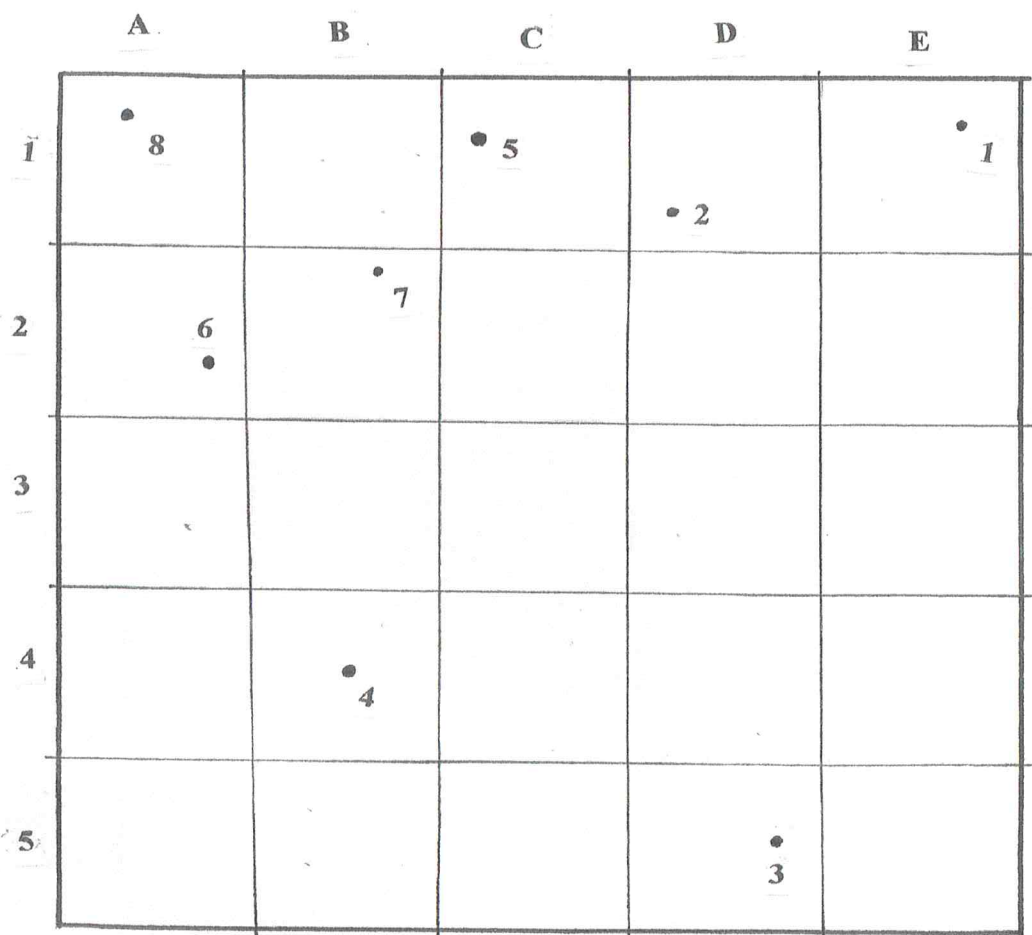
PASTABA: Sutartiniai ženklai

Brėžinys Nr. 2. Sutartiniai ženklai.

Brėzinys Nr. 3. Piliavietės planas.



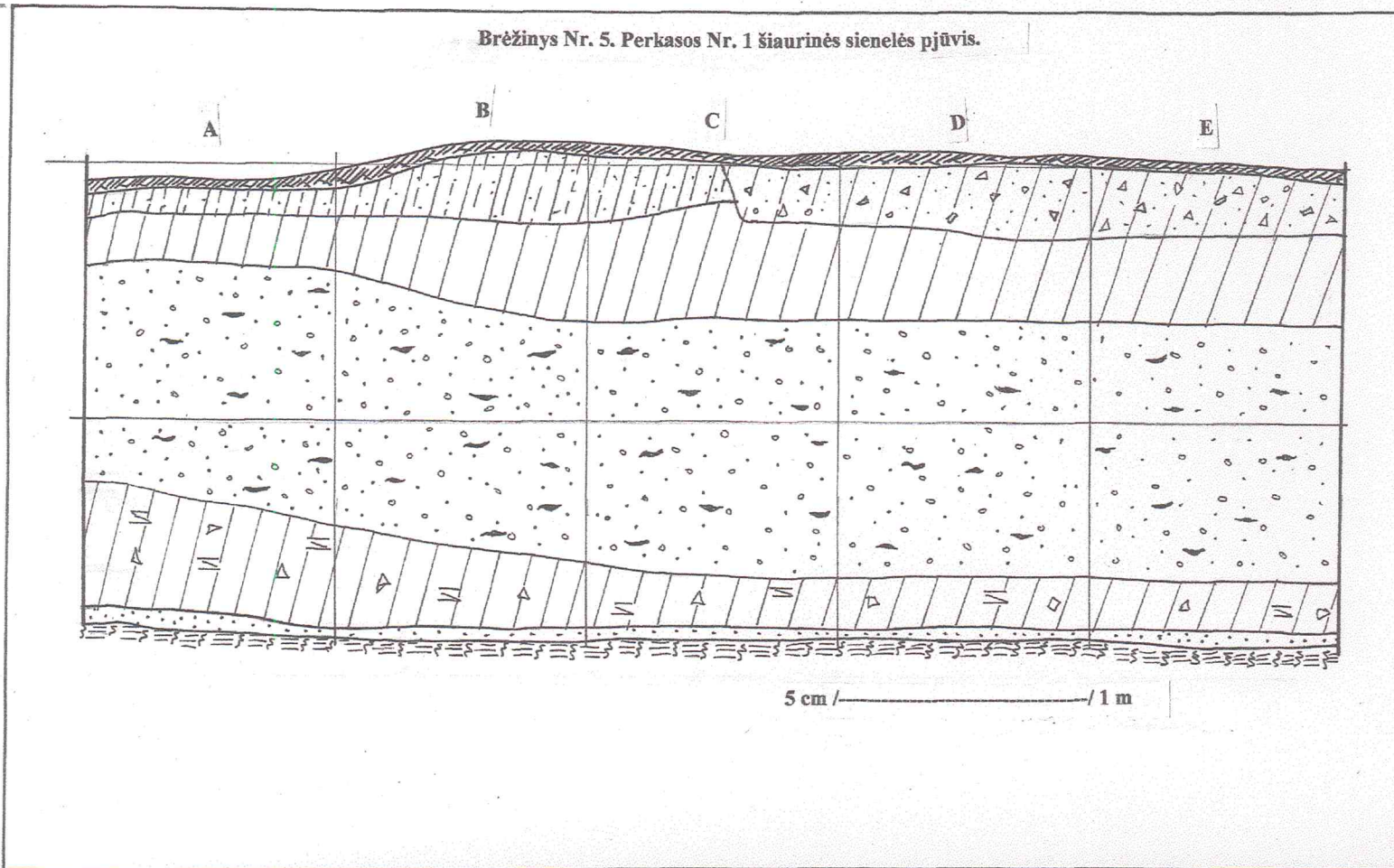
Horizontalės linijos kas 2 m



2,5 cm /-----/ 1 m

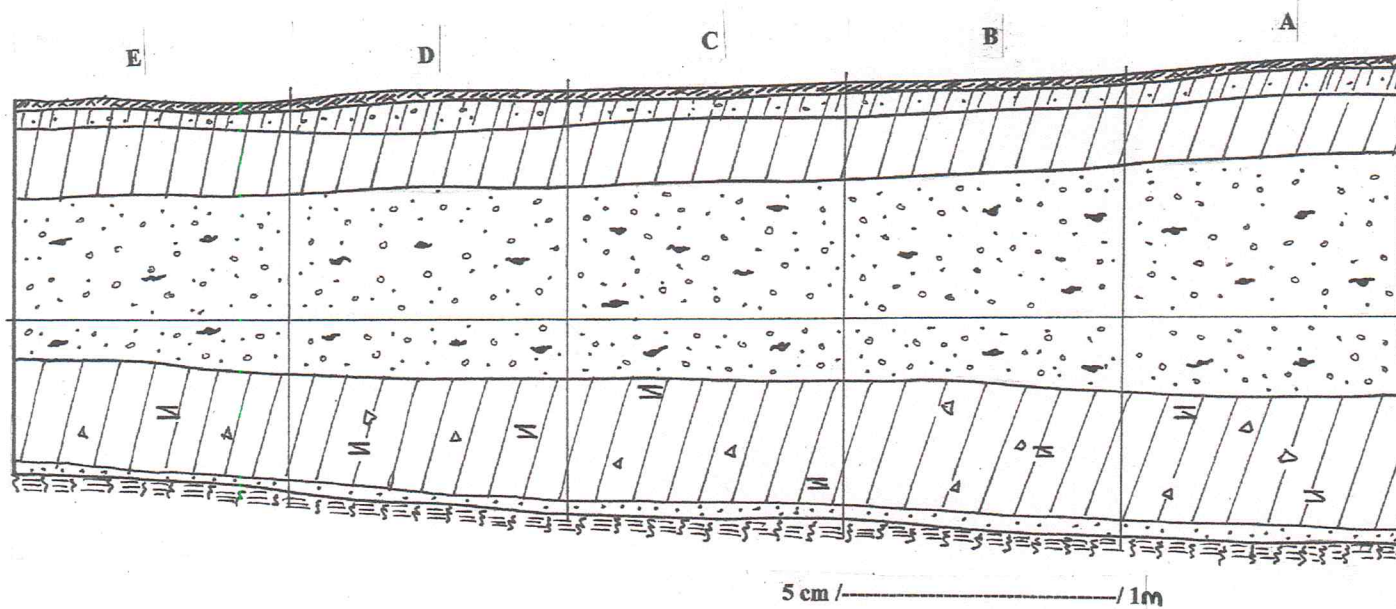
1. Moneta. Lenkijos Žygimanto III 1614 m pusanatrokas. Nulaužtu šonu. Rasta 70 cm gylyje kv. E. 1.
2. Moneta. Lenkijos Augusto III 1754 m grašis. Rastas 40 cm gylyje, kv. D. 1.
3. Moneta. Lenkijos ar Lietuvos Jono Kazimiero 1667 m šilingas. Varis. Rastas 120 cm gylyje, kv. D. 5.
4. Moneta. Prūsijos Fridricho II 1772 m 2 grašiai. Rastas 10 cm gylyje, kv. B. 4.
5. Moneta. Rusijos Nikolajaus I 1851 m 1 kapeika. Rastas 5 cm gylyje, kv. C. 1.
6. Moneta. Rusijos Nikolajaus II 1898 m 1 kapeika. Rastas 10 cm gylyje, kv. A. 2.
7. Moneta. TSRS. 1961 m. 5 kapeikos. Rastas 20 cm gylyje, kv. B.2.
8. Moneta. TSRS. 1945 m. 10 kapeikų Rastas 15 cm gylyje, kv. A.1.

seredzius018 (1408x2216x256 bmp)



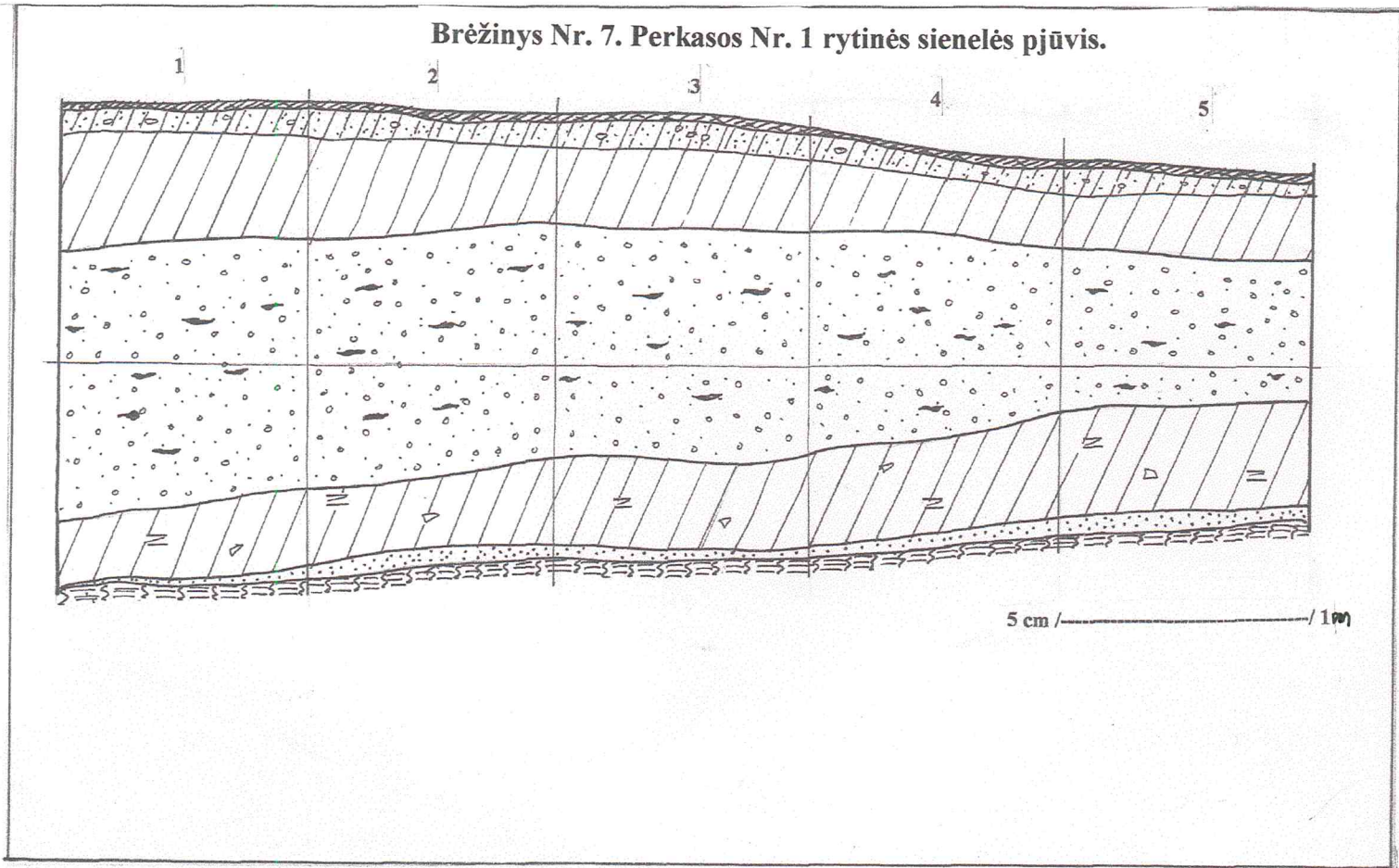
seredzius012 (1450x2225x256 bmp)

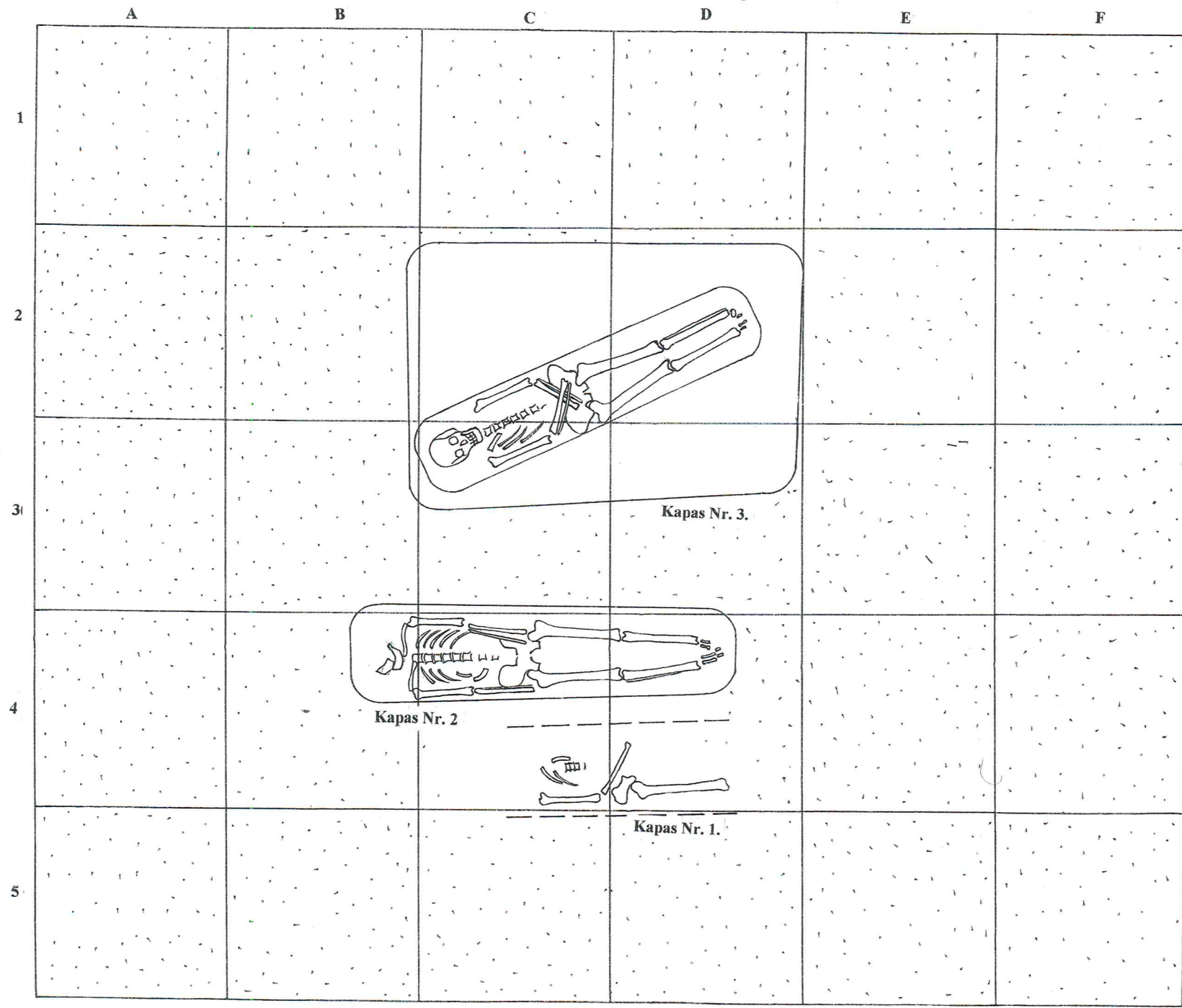
Brēžinys Nr. 6. Perkasos Nr. 1 pietinės sienelės pjūvis.



seredzius013 (1366x2283x256 bmp)

Brėžinys Nr. 7. Perkastos Nr. 1 rytinės sienelės pjūvis.

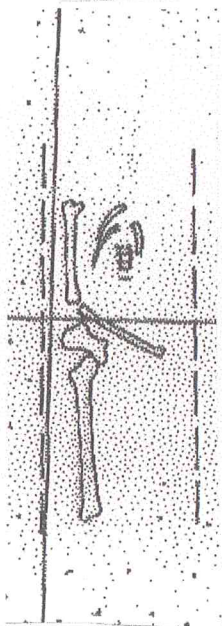




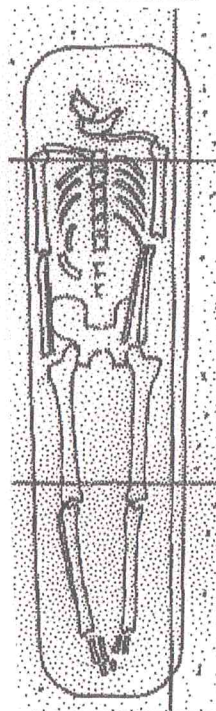
5 cm /-----/ 1 m

Brėžinys Nr. 9. Kapų Nr. 1, Nr. 2 planai.

Kapas Nr. 1



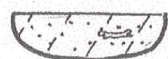
Kapas Nr. 2



Kapo Nr. 1 duobės pjūvis



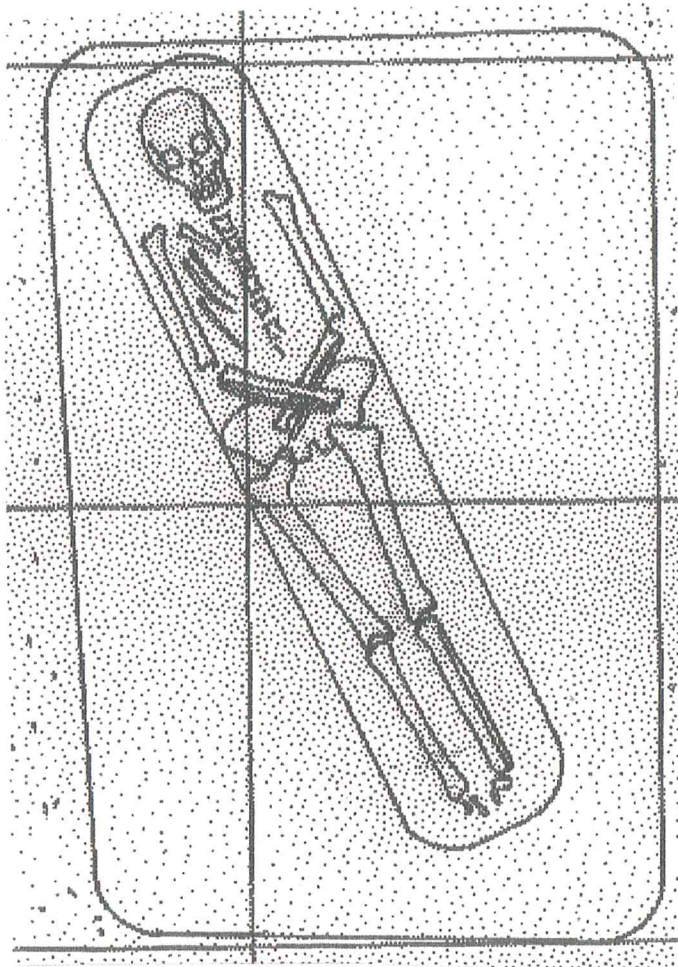
Kapo Nr. 2 duobės pjūvis



5 cm /-----/ 1 m

seredzius021 (1283x1500x256 bmp)

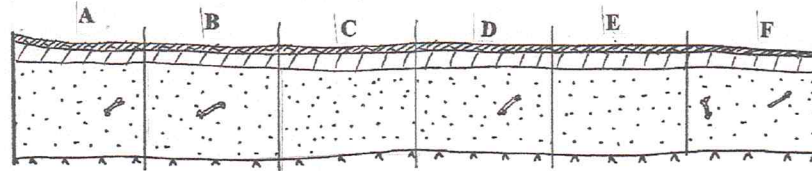
Brėžinys Nr. 10. Kapo Nr. 3 planas.



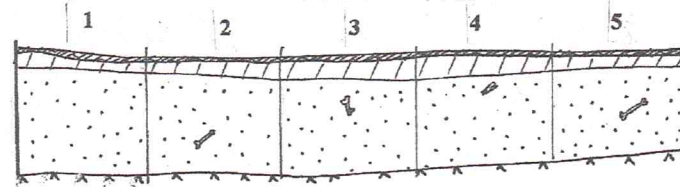
5 cm /-----/ 1 m

Brėžinys Nr. 11. Perkasos Nr. 2 šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.

Šiaurinės sienelės pjūvis

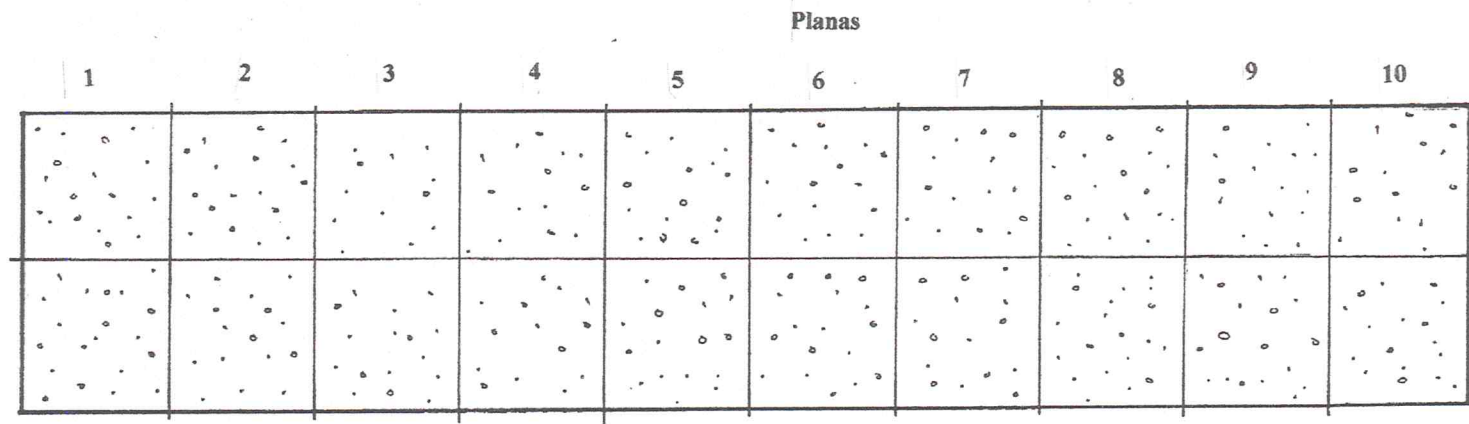


Rytinės sienelės pjūvis

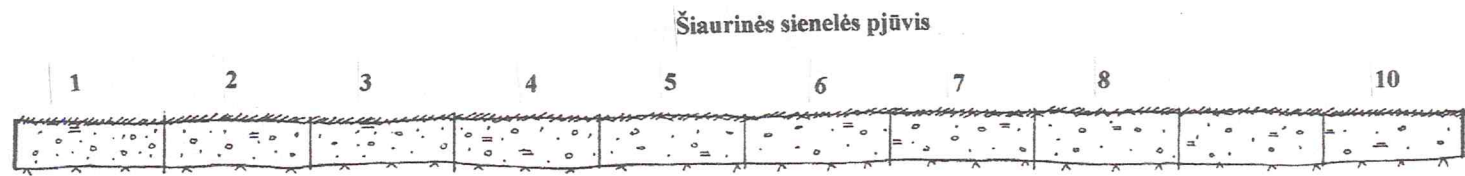


2,5 cm / ————— / 1 m

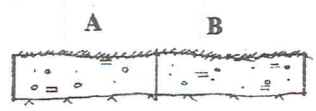
Brėžinys Nr. 12. Perkasos Nr. 3 planas, šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.



seredzius022 (1275x2125x256 bmp)



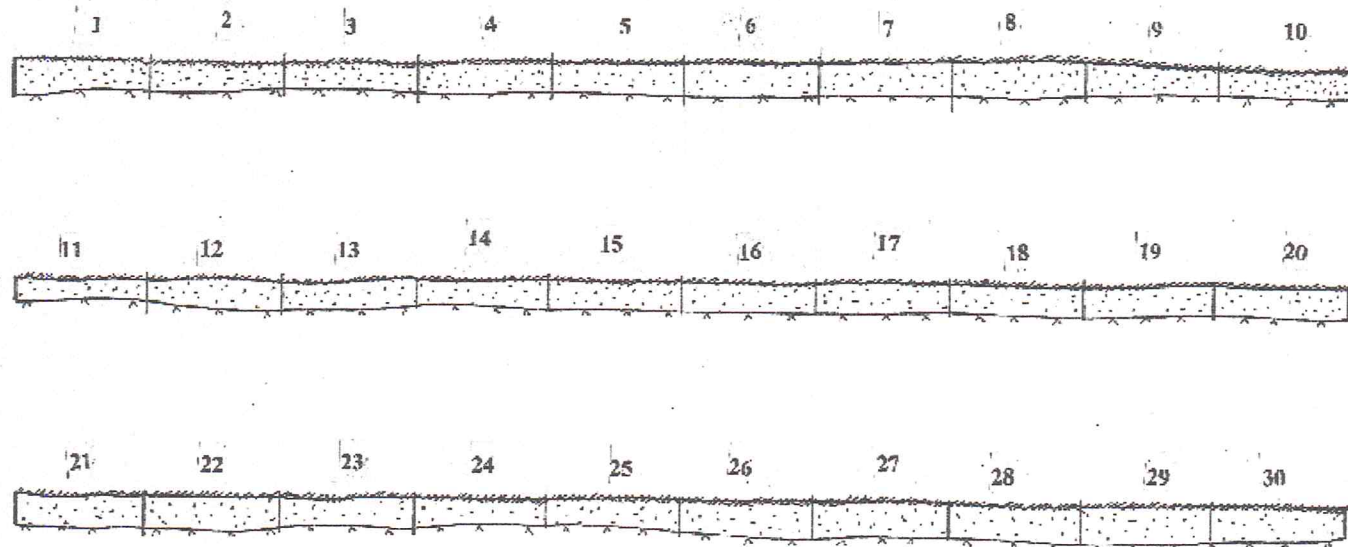
Rytinės sienelės pjūvis



2,5 cm / ----- / 1 m

MA

Brēžinys Nr. 13. Perkasos Nr. 4 šiaurinės sienelės pjūvis.



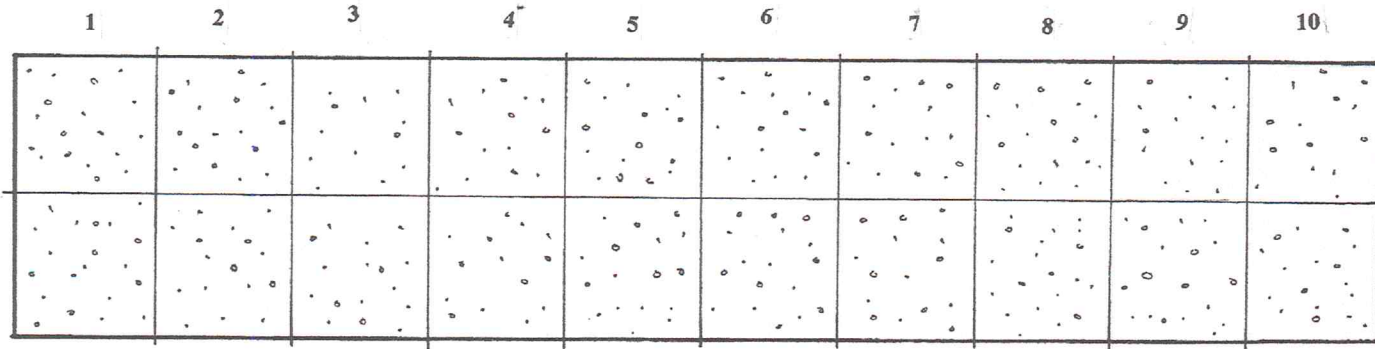
2.5 cm / ————— / 1 m

seredzius019 (1408x2308x256 bmp)

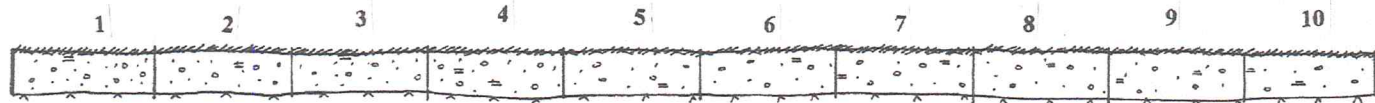
seredzius020 (1433x2258x256 bmp)

Brėžinys Nr. 14. Perkasos Nr. 5 planas, šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.

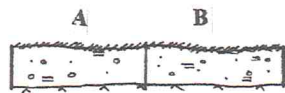
Planas



Šiaurinės sienelės pjūvis



Rytinės sienelės pjūvis

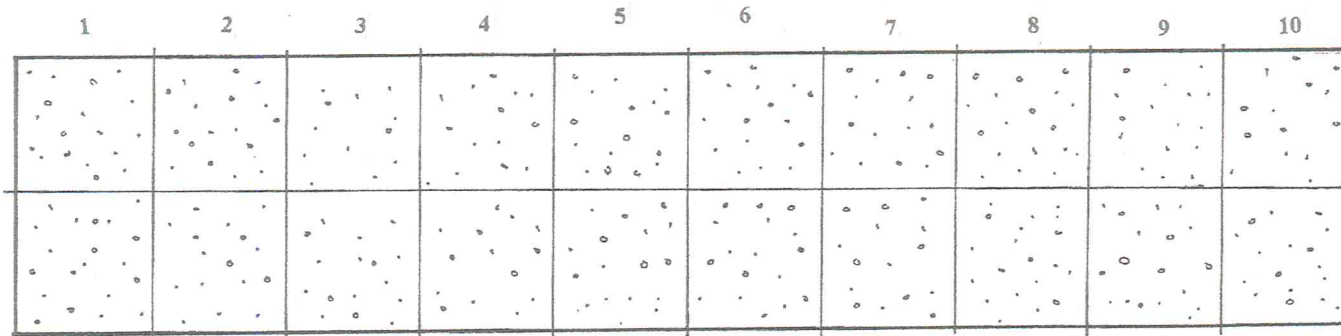


2,5 cm /-----/ 1 m

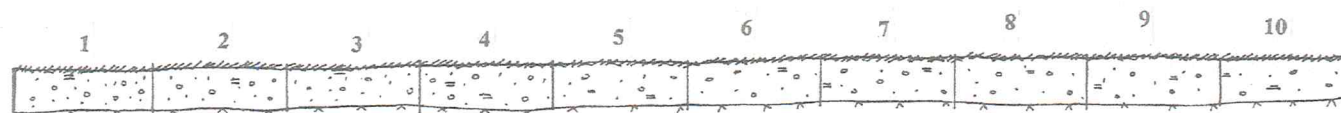
seredzius023 (1508x2308x256 bmp)

Brėžinys Nr. 15. Perkasos Nr. 6 planas, šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.

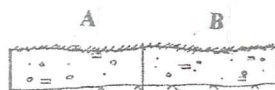
Planas



Šiaurinės sienelės pjūvis



Rytinės sienelės pjūvis



2,5 cm /-----/ 1 m

Fotonuotraukų sąrašas

1. Perkasos Nr. 1 bendras vaizdas iš vakarų pusės.
2. Perkasos Nr. 1 bendras vaizdas iš vakarų pusės.
3. Perkasos Nr. 1 šiaurinės sienelės pjūvis.
4. Perkasos Nr. 1 vakarinės sienelės pjūvis.
5. Perkasos Nr. 1 pietinės sienelės pjūvis.
6. Perkasos Nr. 1 rytinės sienelės pjūvis.
7. Perkasų Nr. 2-3 bendras vaizdas iš šiaurės rytų pusės.
8. Perkasų Nr. 2-3 bendras vaizdas iš pietų pusės.
9. Perkasos Nr. 2 planas. Kapų Nr. 1-3 bendras vaizdas iš rytų pusės.
10. Perkasos Nr. 2 planas. Kapų Nr. 1-3 bendras vaizdas iš šiaurės pusės.
11. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 1. Vaizdas iš rytų pusės.
12. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 2. Vaizdas iš rytų pusės.
13. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 3. Vaizdas iš rytų pusės.
14. Perkasos Nr. 3 šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.
15. Perkasos Nr. 4 bendras vaizdas iš pietų pusės.
16. Perkasos Nr. 4 planas ištyrus iki įžemio iš vakarų pusės.
17. Perkasos Nr. 4 šiaurinės sienelės pjūvis.
18. Perkasos Nr. 5 bendras vaizdas iš pietų pusės.
19. Perkasos Nr. 5 šiaurinės sienelės pjūvis.
20. Perkasos Nr. 5 rytinės sienelės pjūvis.
21. Perkasos Nr. 6 bendras vaizdas iš vakarų pusės.
22. Perkasos Nr. 6 bendras vaizdas iš vakarų pusės.
23. Perkasos Nr. 6 rytinės sienelės pjūvis.
24. Užkastų perkasų Nr. 2-3 bendras vaizdas iš pietų pusės.
25. Užkastos perkasos Nr. 4 bendras vaizdas iš pietų pusės.
26. Užkastų perkasų Nr. 5 bendras vaizdas iš pietų pusės.
27. Metalų dirbiniai iš perkamos Nr. 1.
(INV. Nr. 1-19, 2-23, 3-24, 4-25, 5-26, 6-27, 7-28, 8-29).
28. Metalų dirbiniai iš perkamos Nr. 1.
(INV. Nr. 1-14, 2-15, 3-16, 4-17, 5-18, 6-20, 7-21, 8-22).

29. Metalo radiniai iš perkamos Nr. 2.

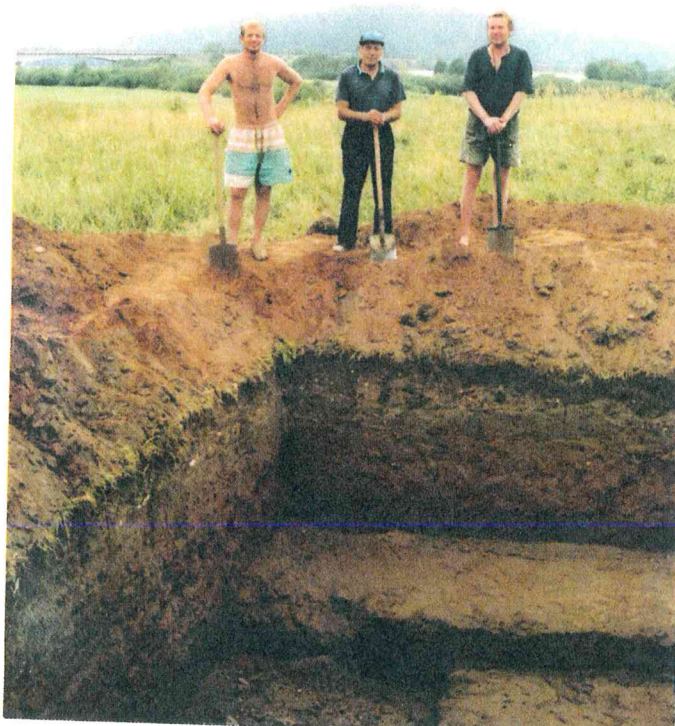
(INV. Nr. 1-39, 2-44, 3-45, 4-46, 5-47, 6-48, 7-49, 8-50).

30. Atsitiktiniai radiniai nuo žemės paviršiaus.

(INV. Nr. 1-71, 2-70, 3-69, 4- 68, 5-67, 6- 72, 7-117, 8-103).



1. Perkastos Nr. 1 bendras vaizdas iš vakarų pusės.



2. Perkastos Nr. 1 bendras vaizdas iš vakarų pusės.



3. Perkasos Nr. 1 šiaurinės sienelės pjūvis.



4. Perkasos Nr. 1 vakarinės sienelės pjūvis.



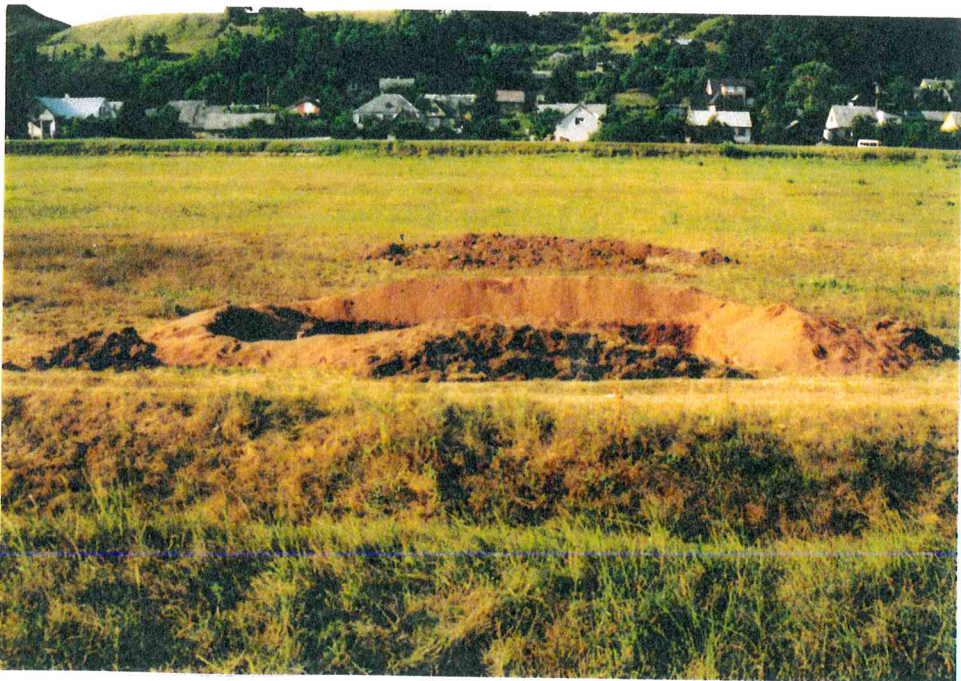
5. Perkasos Nr. 1 pietinēs sienelēs pjūvis.



6. Perkasos Nr. 1 rytinēs sienelēs pjūvis.



7. Perkasų Nr. 2-3 bendras vaizdas iš šiaurės rytų pusės.



8. Perkasų Nr. 2-3 bendras vaizdas iš pietų pusės.



9. Perkastos Nr. 2 planas. Kapų Nr. 1-3 bendras vaizdas iš rytų pusės.



10. Perkastos Nr. 2 planas. Kapų Nr. 1-3 bendras vaizdas iš šiaurės pusės.



11. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 1. Vaizdas iš rytų pusės.



12. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 2. Vaizdas iš rytų pusės.



13. Perkasa Nr. 2. Kapas Nr. 3. Vaizdas iš rytų pusės.



14. Perkastos Nr. 3 šiaurinės ir rytinės sienelių pjūviai.



15. Perkastos Nr. 4 bendras vaizdas iš pietų pusės.



16. Perkastos Nr. 4 planas ištyrus iki žemio iš vakarų pusės.



17. Perkastos Nr. 4 šiaurinės sienelės pjūvis.



18. Perkastos Nr. 5 bendras vaizdas iš pietų pusės.



19. Perkasos Nr. 5 šiaurinės sienelės pjūvis.



20. Perkasos Nr. 5 rytinės sienelės pjūvis.



21. Perkastos Nr. 6 bendras vaizdas iš vakarų pusės.



22. Perkastos Nr. 6 bendras vaizdas iš vakarų pusės.



23. Perkasos Nr. 6 rytinės sienelės pjūvis.



24. Užkastų perkasų Nr. 2-3 bendras vaizdas iš pietų pusės.



25. Užkastos perkastos Nr. 4 bendras vaizdas iš pietų pusės.

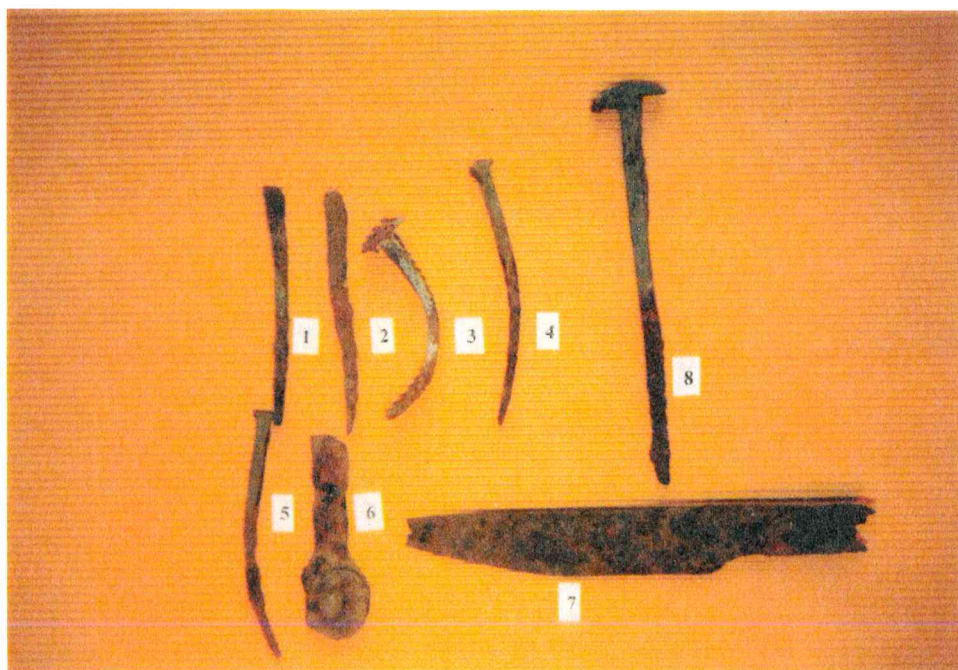


26. Užkastų perkastų Nr. 5 bendras vaizdas iš pietų pusės.



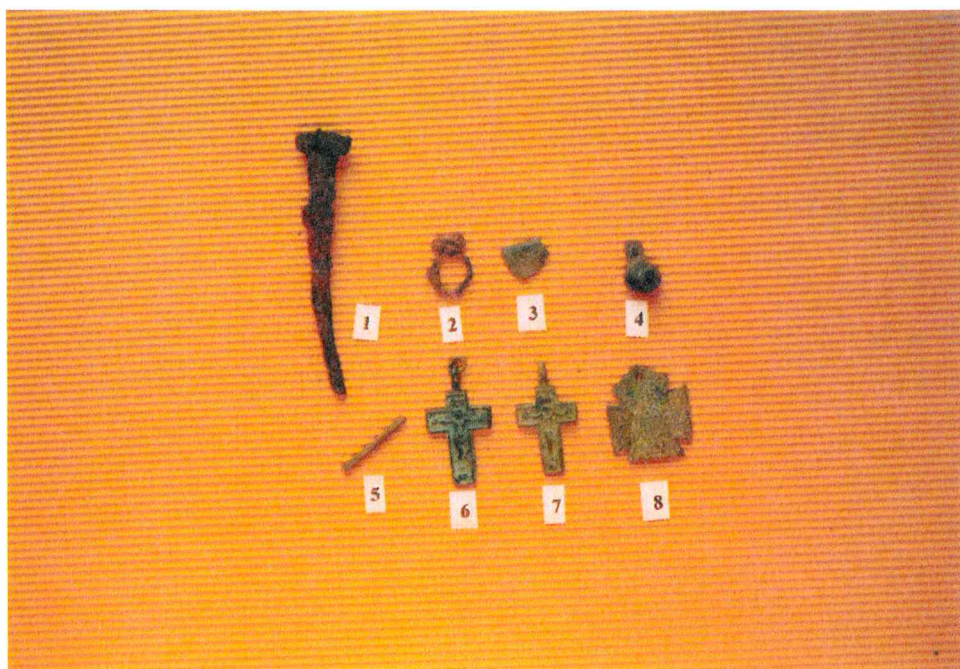
27. Metalo dirbiniai iš perkamos Nr. 1.

(INV. Nr. 1-19, 2-23, 3-24, 4-25, 5-26, 6-27, 7-28, 8-29).



28. Metalo dirbiniai iš perkamos Nr. 1.

(INV. Nr. 1-14, 2-15, 3-16, 4-17, 5-18, 6-20, 7-21, 8-22).



29. Metalo radiniai iš perkaso Nr. 2.

(INV. Nr. 1-39, 2-44, 3-45, 4-46, 5-47, 6-48, 7-49, 8-50).



30. Atsitiktiniai radiniai nuo žemės paviršiaus.

(INV. Nr. 1-71, 2-70, 3-69, 4- 68, 5-67, 6- 72, 7-117, 8-103).

PATVIRTINTA
Kultūros vertybių apsaugos departamento
direktoriaus 2001-09-03 įsakymu Nr. 318

Leidimas galioja iki 2002-11-30

LEIDIMAS

vykdyti archeologijos tyrimus

2002-07-10 Nr.124
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 23 str. šis leidimas išduotas **L.Kvizikevičiui** vykdyti Seredžiaus senovės gyvenvietės (AR 1695) ir Seredžiaus piliakalnio senovės gyvenvietės (AR 262A), Jurbarko raj., **archeologinius tyrinėjimus,** taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: 2002 metų archeologinių tyrimų programa Seredžiuje, 2002-07-09, Nr.124.

Vyr.valstybinis inspektorius



R.Kraujalis

Lietuvos istorijos instituto archeologas Linas Kvizikevičius

Kultūros vertybių apsaugos departamento

Mokslinei archeologijos komisijai

2002 metų archeologinių tyrimų programa Seredžiuje

2002 metų liepos –lapkričio mėnesiais numatyta vykdyti archeologijos tyrinėjimus ir žvalgomuosius tyrimus Seredžiaus archeologijos paminklų komplekse (senamiestyje, senovės gyvenvietėje, kapinyne ir buvusios piliesdvaro vietoje “Polocėliuose”).

Tyrimai bus vykdomi pagal dvi programas: KVAD patvirtintos ir priimtos paminkloauginės programos rėmuose bei LII vykdomos mokslinės programos- “Centras –periferija: kultūrinių įtakų kryptys”.

Pagal KVAD patvirtintą programą 2002 metais bus nustatomos :

1. Tikslinama rytinės, vakarinės ir šiaurinės senamiesčio dalių kultūrinių sluoksnių paplitimo riba, intensyvumas, storis ir suardymo laipsnis. Numatyta ištirti 3-4 perkasas (10-20 m² kiekviena) arba tirti 1-4 m² dydžio šurfais. Viso ištirti nuo 40 iki 100 kv. m. plotą.

- 2. Tiriama pilies-dvaro teritorijoje, nustatomas kultūrinio sluoksnio intensyvumas, chronologija, storis. Numatoma ištirti 2-3 perkakas, bendro 30 m² ploto.
- 3. Senamiesčio teritorijos paviršių žvalgyti metalo detektoriumi.
- 4. Parengti archeologinių tyrimų suvestinę.
- 5. Pagal LII mokslinę programą numatome atlikti žvalgomuosius tyrimus Pieštės piliakalnio gyvenvietėje. Tyrimų tikslas –išsiaiškinti gyvenvietės atsiradimą ir sunykimo laiką, nustatyti kultūrinio sluoksnio intensyvumą, išplitimą. Numatyta ištirti 1-3 (10 m²) dydžio perkakas.

Darbus numatote vykdyti liepos 15- lapkričio 30 dienomis. Kultūriniai sluoksniai ir aptikti palaidojimai bus ištiriami pilnai.

Priedas : situacinis planas su numatytomis tyrimų vietomis.

L. Kvizikevičius





LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
2001 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: 2627774, 2121939, faks. (307-5) 2611023

PRIĖMIMO AKTAS Nr. _____

2003 m. vasario mėn. 17 d. mes, muziejaus darbuotojas Viduramžių archeologijos skyriaus
vedėjas Valdas Steponaitis
ir Lietuvos istorijos instituto archeologas Linas Kvizikevičius

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinai, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejines reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
1	Grandelė, žalvaris	1	geras		iš	tyrinėjimų
2,3	Sėgių? / dirbinių dalys, žalvaris	2	geras			
4-6	Kryželiai, žalvaris	3	geras			
7	Vamzdelis / dirbinio dalis, žalvaris	1	koroduoja			
8	Apkaustas knygos?, žalvaris	1	geras			
9	Dirbinio? susilydęs fragmentas, žalv.	1	koroduoja			
10,11	Plokštelių dalys, žalvaris	2	koroduoja			
12	Plokštelė su kniede, žalvaris, sidabras	1	geras			
13	Antpirščio dalis, žalvaris	1	geras			
14	Žiedelis, žalvaris	1	geras			
15	Sagtelė, žalvaris	1	geras			
16	Grandelės su grandinėle, žalvaris	1	geras			
17	Saga (2 dalys), sidabras	1	geras			
18	Grandelė, geležis	1	blogas			
19	Sagtelė?, geležis	1	blogas			
20	Plokštelė, geležis	1	blogas			
21	Peilio dalis, geležis	1	koroduoja			
22-33	Vinys ir jų fragmentai, geležis	12	koroduoja			
34-37	Kulkos, švinas	4	geras			
38-43	Plokštinių koklių fragmentai, molis	6	geras			
44	Puodyninio koklio fragmentas, molis	1	geras			
45-48	Puodų fragmentai, molis	4	geras			
49-51	Indo fragmentai, kalkinis fajansas	3	geras			
52	Molio tinko fragmentas	1	trupa			
	Rasti <u>Sėdžiaus senamiestyje</u>					

L. Kazėkėvičiūtė

Žmonių palaikų iš Seredžiaus (Jurbarko r., 2002 m.) senkapių antropologinio tyrimo ataskaita

Kapas Nr. 1. Postkranijinio skeleto (dešinės pusės) fragmentai. Moteris, virš 20 m.
Patologija: dešiniojo klubo sąnario (išlikusio) artrozės požymiai.

Kapas Nr. 2. Apatinis žandikaulis ir postkranijinio skeleto fragmentai. Moteris, 30–35 m.
Patologija: dešiniojo raktikaulio krūtinkaulinio galo (*extr. sternalis*) sugijusi trauma.

Kapas Nr. 3. Kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Moteris, 30–35 m.

Rimantas Jankauskas, doc. med. dr.
VU MF Anatomijos, histologijos
ir antropologijos katedra

R. Jankauskas 2003 02 04